

Jó Pajtás

2020. II. 20.

74. évf., 6. szám

Fotó: Nagy Magdolna

Itt a Sonja TV!

A marcipán színes története

Túl szép ahhoz, hogy megedd!

Miről beszéljünk az első randin?

Glada
Miki

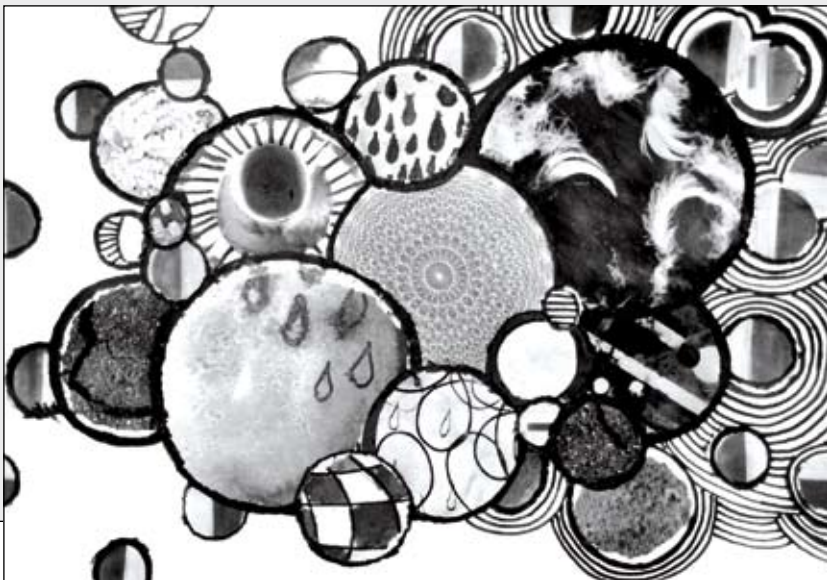
Úgy tűnik, ebben a tanévben alig megyek iskolába. Egyre kevésbé örülök ennek. A múltkori eset után – amikor Dávid véletlenül bemosott nekem egyet – most az influenza babrált ki velem. Szerencsére nem pont velem, mert én megúsztam láz és köhögés nélkül a dolgot, de valakik mégis úgy döntöttek, mindenkinek jobb lesz, ha két hét kényszerszünet következik. Anyu értetlenkedett egy sort, mert a mi sulinkból alig hiányzott valaki: egy kis orrfolyás és fejfájás még nem a világ vége. A mi osztályunkból egyedül Edina nem járt be az influenzát megelőző napokban, de ő „állítólag” szülői igazolással maradt otthon. Azért csak „állítólag”, mert Edina meglehetősen fura lány. Elég gyakran füllent, még a legjobb barátainak is. Na mindegy, nem ez a lényeg. Hanem

az, hogy mivel anyunak és apunak dolgoznia kellett, bébiszittert akartak fogadni. Akartak volna, de ilyen rövid, kététhes időszakra anyu senkit sem talált. A mama szinte minden délelőtt benézett hozzánk, de egyedül is jól elvoltam. Egy csomó feladatot kaptam: porszívózzam fel a szobámat, töröljem fel a folyosót, etessem meg a kutyákat, de azért pótoljam a házi feladatot. Nem értem, hogy bírnak a felnőttek ennyi mindenre figyelni nap mint nap, hogy aztán lefekvés előtt még olvassanak is. De nálam ez sem maradt el. Ezúttal apu volt, aki ragaszkodott az esti meséhez. Annyiban a segítségemre sietett, hogy beszerzett egy új könyvet, aminek az a címe, hogy Descartes és a gonosz szellem. A színek szerint rendezett könyvespolcunkon ez valahol a fekete és a világoskék között helyezkedik el. Nem könnyű olvasmány, de apu magyarázataival kezdtem megérteni a lényegét. Csak ne kellene az ilyen kényszerszünetekben még dolgoznom is...

Az illatos szatyor és a klímaváltozás

Ezen a mostani időjárásom egyszerűen nem tudok elmenni. Hol az eső esik, hol a szél fúj, mint a bolond, sapka, sál kell, aztán meg hirtelen hét ágra süt a nap. Vezetjük elő a tavaszi kis kabátokat, a téli csizmákat könnyű surranókra válthatjuk. Egyetlen napon belül vacogós hidegből döglesztő melegbe fordulhat az idő. Nem szeretem ezt a kiszámíthatatlanságot. Tegnap reggel még jég is esett, ami nyáron szokott amúgy. Azt mondják, klímaváltozás van, de ezt a szót még nem értem teljesen. A változást viszont érzem. Oda kellene jobban figyelni a környezetünkre, mert ennek így jó vége nem lesz. Majd mindenki fogja a fejét, ha nem lesz gyümölcs a fákon, ha a viharok ledöntik a házakat, ha előtt minket a szemét... én pedig az egésze majd úgy reagálok – megmondtam! Múltkor az iskolából hazafelé Peti eldobott egy zacskót, amire kiakadtam picit. Rá is szóltam, azonnal vegye fel, és dobja bele a szemetesbe, ahová való. Mondjuk több szemetes is lehetne, ez is igaz, de ettől még senkinek nem áll jogában szemetelni. Anyuék otthon külön fiókban gyűjtik a zacskókat, alig lehet becsukni, mert zsúfolásig tele van. Apu azt mondja, egyáltalán nem kellene zacskót kérni a boltban, mivel teljesen felesleges. Használhatnánk vászon szatyrot, mindig ugyanazt az egyetlen egy darabot. Ha idővel elpiszkolódna, hát istenem, anyu kimosná, és még illatozna is. Illatos táskákkal járhatna mindenki. Amikor Erzsébet néni elkezdte zacskóba pakolni a megvásárolt termékeket a közértben, én rászólnék: ne, ne, szedje ki, mert nálam van a szuper-illatos szatyrom! Jó, mondjuk erre ő egy kicsit morcosan és értetlenül nézne, de nekem megtenné, hiszen jóban vagyunk. Még rajzolni is lehetne a táskákra valamit, kidíszíteni, ki-ki a saját ízlése szerint...persze ha nem lenne mindenki lusta. Milyen jó lenne! Megmenekülne a Föld és nem kellene magammal hurcolnom az esernyőmet meg az összes többi holmit, amit utálok. Talán lelassíthatnánk ezt az őrült változást, és tovább élvezhetnénk a természetet úgy, ahogyan az nekünk a legjobb.

(K.A.)

EZTFILÓZDKI

Te hogyan döntenél?

A 90-es évek elején a kínai kormány elhatározta, hogy megépíti a világ egyik legnagyobb vízerőművét, a Három-szurdok-gátat a Jangce folyón. Ez egy hatalmas vállalkozás volt, és a kormánynak rengeteg szakember segítségét, tanácsát figyelembe kellett vennie a tervezéskor és az építkezések irányításakor.

A fizikusok kiszámolták, hogy mekkora nyomást bírjon el, a közgazdászok, hogy mennyi pénzbe kerül majd, a villamosmérnökök pedig, hogy mennyi áramot fog termelni. A kormánynak azonban egyéb tényezőket is számításba kellett vennie. A gát megépítése egy hatalmas terület elárasztását jelentette, rajta számos faluval és várossal, több ezer régészeti lelőhellyel. Több mint 1 millió embert kitelepítettek, rengeteg növény- és állatfaj került veszélybe. Kutatások szerint a gát megépítése volt a közvetlen oka a kínai folyami delfin kihalásának.

Bármit is gondoljunk személyesen a gát megépítéséről, ez inkább jelentett etikai, mintsem tudományos problémát a döntéshozóknak. Hiszen azt semmiféle fizikai kísérlet vagy matematikai egyenlet nem tudja meghatározni, hogy a megtermelt ezernyi megawatt és a gazdasági haszon, a milliárdnyi jüan többlet ér-e, mint egy ókori pagoda vagy a kínai folyami delfin megmentése.

Mennyi boldogság termelődik, ha a kínaiak könnyebben és olcsóbban férnek hozzá az áramhoz? És mennyi szenvedés, boldogtalanság, ha kihal egy delfinfaj?

Szerinted hogy lehet eldönteni egy ilyen morális dilemmát?

Tóth Tamara

Robert Wyland

Közvetlen tanárok, élvezetes órák

Mit gondolnak az Óbecsei Gimnázium tanulói a pályaválasztásról?

Gimnáziumba azok a kitűnő tanulók iratkoznak, akik a nyolcadik osztályban még nem tudják eldönteni, milyen pályát válasszanak, vagy akik biztosak abban, hogy a középiskolai tanulmányaik elvégzése után egyetemen folytatják tanulmányaikat. Hogy miért ajánljuk ezt az iskolát? Mert ha elvégzed, bármelyik egyetemre felvehetnek, emellett széleskörű általános műveltséget szerzel.

Az Óbecsei Gimnáziumban arra voltunk kíváncsiak, hogy az oda járó diákok miért választották a gimnáziumot, hogyan találták föl magukat. Az általános iskolai eredmények is döntőek a főlvetélinél? Miért jó ez az iskola? Mikor döntötték el, hogy merre tovább? Milyen versenyekre lehet eljutni?

Az óbecseiek mellett járnak ebbe a gimnáziumba temerini, bácsföldvári, moholi, péterrévei diákok is, akik mindennap utaznak. **Fercsik Ben-ce Máté, Szabó Zsuzsanna, Vadnai Erika, Boja Lúcia, Sági Andrea és Bata Zsombor** voltak a beszélgetőtársaim.

Lúcia elsős, a bácsföldvári Novak Radonic iskolából jött.

– Nagyon fontos a jó bizonyítvány, ugyanis a 6., 7., 8. osztályos kitűnő bizonyítvánnyal biztos lehettem abban, hogy bejutok a gimnáziumba. Tehát érdemes kitűnőnek lenni, akkor nem kell idegeskedni, hogy bejutsz vagy nem. Nem bántam meg, hogy ide jöttem, mert nagyon érdekelnek a nyelvek, a történelem, a földrajz. Megkedveltem a tanárokat, közvetlenek. Tisztelegünk őket, felnézünk rájuk. Rózsa Péter történelem tanár úr szeretette meg velem a történelmet, Varga Tamara pedig a matematikát. Üzenem a Jó Pajtás olvasóinak, jöjjenek ide, én nem bántam meg, hogy ezt az iskolát választottam.

Máté végzős. Péterrévről utazik.

– Azért jöttem a gimnáziumba, mert nem tudtam eldönteni a nyolcadik után, hogy hova is iratkozzam. Azt tudtam, hogy tovább akarok tanulni... Itt nagyon megkedveltem a matematikát, az informatikát. Már eldöntöttem, hogy informatikára iratkozom majd, és Újvidéken folytatom a tanulmányaimat.

Zsuzsi is negyedikes, ő Temerinből utazik mindennap.

– Mehettem volna Újvidékre is, de úgy hallottam, hogy ez a gimnázium jobb. Ezenkívül az is fontos volt a döntésben, hogy néptáncolok a Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör Szelence néptáncsoportjában. Nem bántam meg, mert a négy év alatt a tanárok szinte minden szakra főkészítettek minket. Több versenyen is részt vettem, például három éven át a Szép magyar beszéd versenyen. Az Implom József középiskolai helyesírási versenyen is jól szerepeltem. Szerda Balázs, a gimnázium latintanára, a Fokos zenekar tagja alakított egy zenekart, ahol hegedülők és énekek. Több helyen is föléptünk már, többek között a KMV -n, a Lurkóházban... Nem leszek zenész, mert jobban érdekel az újságírás. Valószínű, hogy Szabadkára vagy Szegedre megyek média és kommunikáció szakra.

Erika harmadikos. Nyolcadik végén döntötte el, hogy ide iratkozik, mivel tovább szeretett volna tanulni.

– Nem akartam a gimibe jönni, de nem bántam meg, hogy ide jöttem. Jók a tanárok, értenek a diákok nyelvén. Például a matektanárnő enge-

di, hogy órát tartunk, hogy ha például tanárok szeretnénk lenni, lássuk, milyen az, tanítani. Versenyre is mentem Sátoraljaiújhelyre, a Szép Beszéd versenyre, és emléklaplakkal tértem haza. A tanáraink segítenek, főkészítenek a versenyre. Ha mi találunk az interneten fölhívást egy versenyre, lehet rájuk számítani, segítenek, főkészítenek. Valószínűleg média és kommunikáció szakra megyek majd.

Andrea végzős, az óbecsei Petőfi Sándor iskolából jött.

– Nagyon jó osztályközösség vagyunk. Varga Tamara, az osztályfőnökünk jól összetartott minket a négy év alatt. Az életre tanított minket. Szeretjük egymást. Elsős korunk óta készít fel bennünket az egyetemre. A magyartanáraink (több is volt) megszerettették velünk az irodalmat. Csoportmunkával dolgoztuk fel a tananyagot. Szerintem is Rózsa Péter a legjobb történetár. Leköti a figyelmünket, érdekességeket mond a tananyaggal kapcsolatban. Élvezük az óráit! Mégis angolra megyek, ugyanis jól tudom a nyelvet, mert alsós korom óta különórán is tanulok angolul. Annyira érdekel ez a nyelv, hogy a könyveket is angolul, eredetiben olvasom. Újvidéken folytatom a tanulmányaimat, fordító szeretnék lenni.

Zsombor is negyedikes, ő bácsföldvári.

– Engem a képzőművészet érdekelt kiskorom óta, de a szüleim azt mondták: már csak nem leszel piktor?! Azért jó, hogy ide jöttem, szeretek itt lenni. Voltam már informatikai, grafikai versenyen, és díjat nyertem, hisz közel áll a művészethez. Nagyon megkedveltem én is a tanárokat, különösen Rózsa Pétert. Nem kell sokat tanulni annak, aki órán odafigyel. Meg a latintanárt, Szerda Balázst is megszerettem, s vele együtt a latint is! Hogy mi leszek? Színész? Óvóbácsi? Tanító bácsi magyartanár? Televíziós bemondó? Ez a jövő titka! Felhívom a nyolcadikosok figyelmét, azt tanulják, amit szeretnek, amiben tehetségesek!

Mert: „Hinnünk kell, hogy tehetségesek vagyunk valamiben és hogy ezt a valamit bármi áron el kell érniünk.” (Curie Marie)

Koncz Erzsébet

Ha a Google-keresőbe beírjuk a Sonja Marinković iskola nevét, több intézmény is megjelenik: újvidéki, belgrádi, nagybecskereki... Magatok is meggyőződhetek, mennyire gazdag a választék. Ám ha úgy jártok el, mint mi néhány nappal ezelőtt, akkor leragadtok a nagybecskereki iskolánál. Érdemes!

Isidora és a kiváló Sara

Mindössze 120-an járnak ebbe az iskolába, mely lélekszámát tekintve a legkisebb Nagybecskerek városában. Ám sok mindenben mégis az egyetlen: a legpatinásabb épülete van, csak itt folyik magyar nyelvű oktatás a város területén, ebben a tanévben egyedüli a város területéről, mely részt vesz az oktatási minisztérium kísérleti projektumában, gazdag a Facebook-élete, elragadó videohíradókat produkál, a tanulók együtt mozognak, és nem utolsósorban jó sportreményeségek koptatják padjait... Soroljuk még?

Ajánljuk, hogy látogassatok el az iskola honlapjára, FB-oldalára, nézzetek bele a YouTube-on látható híradóikba, és meggyőződhetek, milyen sikeresen magukévá tették és alkalmazzák ebben az iskolában a műszaki világ újabbkori csodáit. A Sonja TV legutóbbi híradójában a januári eseményekre tekintettek vissza, nagy meglepetésünkre arra is kitértek, hogy ott járt a

Sara és Viktória friss érmesként

Itt a Sonja TV!

Abban a nagybecskereki általános iskolában jártunk, mely videohíradókat gyárt, okostáblákon zenél, és ontja a jobbnál jobb sportolókat

Jó Pajtás, és alig várják a következő számot, mert ők is benne lesznek.

Az iskola könyvtárában találkoztunk az úszóreménységgel. Mint kiderült, az ötödikes **Kádár Balázs** nem csak riporterként szorgoskodik, hanem úszóként is megállja a helyét. Őt éve edz, méghozzá hetente hatszor, és mell- és hátúszásban érzi magát leginkább eredményesnek.

Viktória

A siker sem marad el, legbüszkébb a 200 méteres mellúszásban elért országos első helyezésére. Az iskola tanulói közül jelenleg a hatodikos **Sara Šuša** a legeredményesebb, több országos bajnoki címmel dicsekedhet. Az ötödikes **Trankulov Viktória** sem panaszkodhat. Mint mondta, a 17 fős osztályából hárman-négyen is járnak úszóedzésekre a helybeli Proleter úszóklubba. Tavaly aratta legnagyobb sikerét, amikor 200 méteres gyorsúszásban 2:28-cal nyert aranyat. Nagyon korán kezdett úszni, és több mint 60 érme van.

Miksa

A hatodikos **Isidora Živanović** a többiekhez viszonyítva nem régóta, csupán másfél éve edz, érzi az úszás jótékony hatását, és természetesen ő is igyekszik minél jobb eredményt elérni. **Jenovay Miksa** hasonlóképp nyilatkozik, mert ő is hatodikos, és hetente hatszor edz. Reméli, hogy a Proleterben még szép eredményeket sikerül elérnie, noha sok minden más is érdekli.

Az úszás terén elért eredmények lelkesíthették fel **Kádár Balázt** és **Lázár-Dékány Dávidot** arra, hogy elkészítsék az úszásban elért világrekordokat bemutató pannóikat digitális változatban. Munkáik sikerességéről ti is meggyőződhetek az iskola FB-oldalán.

Mint már említettük, ez az iskola egyetlen becskerekiként a szerbiai oktatási minisztérium egy kísérleti projektumában vesz részt ebben a tanévben. **Jelena Jenovay** igazgatónőtől megtudtuk, hogy a projektum szerint a tanítás csak a délelőtti váltásban zajlik, de órák után a gyerekek az iskolában maradhatnak, ahol ebédelnek, majd különböző foglalkozásokon vehetnek részt.

– Előzetes felméréseink alapján a diákjaink egyharmada jelentette ki, hogy érdekli a programban való részvétel. Ennek alapján írtuk meg tervünket, melyet a minisztérium elfogadott, és így a projektum részévé váltunk. Iskolánkban már évek óta csak délelőtti váltásban folyt a tanítás, és mindig nagy gondot okozott, amikor a gyerekeknek a délután folyamán vissza kellett jönniük a különböző aktivitásokra. Ez a projektum megoldást kínál erre a helyzetre. A harmadiktól kezdődően az összes diákot felöleli, az első és másodikosok számára az előző évekhez hasonlóan, az idén is biztosítottuk a napközit – ismertette a projektum részleteit az igazgatónő.

A tanulók 10 foglalkozás közül választhatnak, pl. hagyomány és vállalkozás, művészet és kultúra, jóga, csapatsport, drámai foglalkozások, infografika, egészséges táplálkozás.

N-a

Fotó: Nagy Magdolna

Kádár Balázs riporterként is kipróbálja magát a Sonja TV-ben. A felvételen az iskola könyvtárát kérdezi

Mit csinál egy programozó?

Legyél te is informatikus! Oké, de hogyan? Elmondjuk! Ez a cikk megpróbál választ adni néhány fontos kérdésre annak érdekében, hogy minél többet megtudjunk a számítógépek világáról és a programozói szakma jellemzőiről.

A palicsi Csernik Márton weboldalak készítésével és rádióállomások online infrastruktúrájának az üzemeltetésével foglalkozik. A fiatal programozót arról faggatuk, hogy mi minden szükséges ahhoz, hogy programozók legyünk, és hogy mire számíton az, aki e mellett a szakma mellett dönt.

- Mi egy programozó feladata?

- A programozás egy elég tág szakma: készíthetünk számítógépes programokat, de ugyanúgy weboldalakat vagy éppen mobiltelefonos applikációkat is. Mindezek mellett az élet sok más területén szükség van programozókra, például egy okostévét, az autót vagy akár a közlekedési lámpákat is kell programozni.

- Milyen képesség kell hozzá? Kiből lesz jó programozó?

- A legfontosabb talán egy sajátos gondolkodás kialakítása, ami igazából sok más szakmára is jellemző, nem csak a programozásra. Természetesen enélkül is lehet valaki jó programozó, meg lehet tanulni bármelyik programnyelvet, de egészen biztosan nehezebb és tovább tart a folyamat, ha valakinek nincs meg a hozzáillő ésjjárása. Ami viszont tényleg elengedhetetlenül fontos, az az angol nyelv ismerete, enélkül szinte lehetetlen boldogulni a számítástechnika világában.

- Igaz-e, hogy ha nem dicséretes matematika-eredményekkel végzed el az iskolát, akkor ne is gondolkodj a programozó szakmán?

- Én ezt mindig is egy téves meglátásnak gondoltam, és állítom, hogy nem igaz. Természetesen vannak olyan elemei a matematikának, pl. a függvények, amelyeket a programozásban is használunk, de ez nem jelenti azt, hogy aki közepes matekból, az ne lehetne kiváló programozó.

- Mikor döntötted el, hogy ezt a szakmát választod?

- Engem már az általános iskola legeleje óta foglalkoztattak a számítógépek, már akkor éreztem, hogy ezzel szeretnék a jövőben foglalkozni.

- Hol tanultad a programozást? Milyen végzettség szükséges hozzá?

- A tudásom legnagyobb részét saját magam szedegtettem össze az évek során, eleinte könyvekből, majd erre szakosodott weboldalokról, de természetesen az igazi tudás akkor alakul ki, amikor megpróbáljuk élesben is bevetni az elméleti tudást. Egyébként gimnáziumba, majd a Szabadkai Műszaki Szakfőiskolára jártam, de van olyan programozókollégám, aki teljesen más végzettséggel vált programozóvá, igazából nincsen köbe vésett szabály.

- Igaz vagy hamis: a programozói munka monoton, és hamar meg lehet unni?

- Hazudnék, ha azt mondanám, hogy minden egyes nap egyformán izgalmas, vannak néha unalmasabb feladatok is, amelyeket el kell végezni,

de az is tény, hogy ha valaki mindennap monotonnak érzi a programozói munkát, akkor az vagy szakmát, vagy munkahelyet tévesztett.

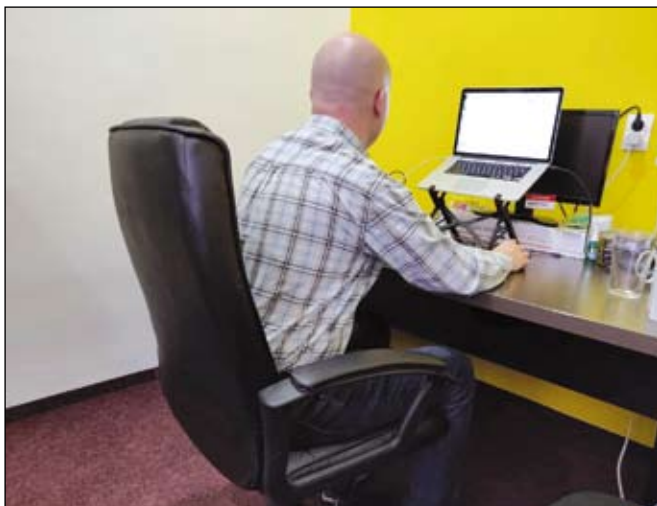
- Egy programozónak mindig naprakésznek kell lennie. Hogyan tudsz lépést tartani a fejlődéssel?

- Nagyon nehéz, és szinte lehetetlen is. Tíz évvel ezelőtt teljesen más dolgokat tanultunk a főiskolán, mint a mostani diákok, ez a szakma hihetlenül gyorsan fejlődik. Természetesen nem is lehet és nem is kell mindig a legújabb technológiákat használni, de ajánlott legalább nagy vonalakban ismerni őket, hogy ha később szükség lenne rájuk, ne nulláról induljunk. Azt mondanám, hogy az internet gyakorlatilag egy végtelen tudástár, ma már minden szükséges információt megtalálhatunk rajta, szakmai blogok és híroldalak tömkelege várja a látogatókat.

- Hogyan néz ki egy átlagos munkanapod?

- Magában a munkában nincs monotonitás, a napi beosztás viszont mindig ugyanaz: 7 óra előtt kelek, elviszem a fiamat az óvodába, kb. fél 9-kor kezdek dolgozni, valamikor dél körül ebédelek, aztán az aznapra előirányzott vagy soron kívül beugró feladatok tükrében 15 és 17 óra között befejezem a munkát. A munkatársaim Kanadában vannak, a hatórás időeltolódás miatt gyakran előfordul, hogy estefelé is kell egy picit dolgoznom vagy üzenetekre válaszolnom.

trk

Nevem: Gábor Réka
 Becenevem: Rékuci
 Melyik suliba, osztályba járok: Csáki Lajos
 Általános Iskola, 6. c, Topolya
 Kedvenc tantárgyam: angol
 Kedvenc tanárom: Nikolova Sára
 Kedvenc könyvem: Pap Dóra: Tükörlelkek
 (1, 2)
 Kedvenc együttesem: Twenty one pilots
 Kedvenc énekesem: Melanie Martinez
 Kedvenc zeneszámom: Twenty one pilots:
 Chlorine
 Kedvenc filmem, sorozatom: Harry Potter
 (1-7.)
 Melyik filmben játszánám a főszerepet:
 Jumanji
 Kedvenc insta-profilom: Nincs Instagram-
 mom
 Kedvenc influenszerem: Sofia Nygaard
 Kedvenc hangulatjelem:

 Kedvenc számítógépes játékomban: Raymon
 legends
 Hobbim: olvasás
 Kedvenc étel, italom: tea, húsleves
 Kedvenc állatom: vidra
 Kedvenc oldalam a Jó Pajtásban: Vihogi,
 teszt, lexikon
 Na és a szerelem: A szerelemhez még nem
 volt szerencsém, de remélem, lesz.

Hazatekergő

A Tekergő Meseösvény Egyesület és a BergenDóc Szociális Szövetkezet meseíró pályázatot hirdet minden hazánkban élő és külföldi magyar fiatal részére.

Szeretsz mesélni? Szeretsz tekeregni? Szeretsz hazajárni? Neked mit jelent a haza, az otthon, a hagyomány? Ragadj tollat, írd nekünk egy történetet, mesét, és bárhol is élsz kerek-e világban, tekeregi haza egy hétre Te is!

Korcsoport: 10-14 év

A mese témája: haza, otthon, hagyomány

Terjedelemi korlát: maximum 2 (A4) oldal lehet a pályamű.

Csak egy, nyomtatásban még meg nem jelent írással lehet pályázni.

Pályázati időszak: 2020. február 5. – március 5.

Pályaművek benyújtása: kizárólag e-mailben, a ibaranyi167@gmail.com címre várjuk.

A pályázat részeként minden esetben fel kell tüntetni a pályázó nevét, életkorát, e-mail címét, az országot és a várost. Az e-mail tárgyában kérjük feltüntetni: "Meseíró pályázat". A pályamunkákat csatolva kérjük, a file neve a pályázó nevét és pályaműveének címét tartalmazza. A pályázattal kapcsolatos értesítések e-mailben érkeznek.

A pályázó a pályamű benyújtásával hozzájárul, hogy az alkotások megjelenjenek a Tekergő Meseösvény Egyesület és a BergenDóc Szociális Szövetkezet honlapján.

Eredményhirdetés: 2020. március 15-én.

Nyeremények:

20 fő részére ingyenes részvétel a Hazatekergő Táborban 2020. június 28-a és július 2-a között, Balástyán (Magyarország).

Tündérszó határok nélkül

A székesfehérvári Gárdonyi Géza Művelődési Ház és Könyvtár 11. alkalommal hirdeti meg határok nélküli meseíró pályázatát.

A pályázatra a világ **bármely országában élő 8-15 éves** gyermekek **magyar nyelven írott meséit** várják e-mailben, csatolva Microsoft Word dokumentumban vagy postai úton 4 példányban, **2020. március 13-ig**.

A pályázatra a **2005. január 1-je és 2011. december 31-e** között született gyermekek meséit fogadjuk.

A mese mellé, kérjük, feltétlenül csatolják 1.) a meseíró nevét, 2.) születési idejét (év, hónap, nap), 3.) postacímét (ország, település, utca, házszám, irányítószám), 4.) szülei egyikekének lehetőleg e-mail-címét vagy telefonszámát!

A pályaművek terjedelme legfeljebb 6000 karakter (szóközök nélkül) lehet.

Formátum: TNR betűtípus, 12-es betűméret, másfeles sorköz, sorkizárt rendezés, normál margó.

Témájukkal, irodalmi formájukkal kapcsolatban nincs semmiféle megkötés.

Egy pályázó csak egy mesét küldhet a zsűrinek.

A pályázó a mese elküldésével hozzájárul műve bármilyen formában történő, külön ellenszolgáltatás nélküli későbbi nyilvánosságra hozásához.

A pályázat szellemi mecénása Lezsák Sándor költő, a Magyar Országgyűlés alelnöke.

A bírálóbizottság neves írókból áll. A díjnyerteseket oklevéllel és egyedi művészeti alkotással jutalmazzuk. A döntést követő ünnepélyes eredményhirdetés 2020. június elején lesz Székesfehérváron.

A díjazottakat **2020. május 8-ig** telefonon vagy e-mailben értesítjük, illetve névsorukat a www.ggmuvhaz.hu honlapon közzéteszük.

A legjobb írásokat az Egyesület egy későbbi időpontban megjelenteti.

*

Gárdonyi Géza Művelődési Ház és Könyvtár
 H-8000 Székesfehérvár, Sóstó lakótelep 1.,
 Magyarország
 +36/22/501-161
tunderszopalyazat@gmail.com

Te is benne szeretnél lenni az újságban? Semmi akadály: küldj magadról tudnivalókat Lexikonunkba! Küldj egy fotót magadról, és válaszolj az alábbi kérdésekre:

Nevem:
 Becenevem:
 Melyik suliba, osztályba járok:
 Kedvenc tantárgyam:
 Kedvenc tanárom:
 Kedvenc könyvem:

Lexikon
 Kedvenc együttesem:
 Kedvenc énekesem:
 Kedvenc zeneszámom:
 Kedvenc filmem, sorozatom:
 Melyik filmben játszánám a főszerepet:
 Kedvenc insta-profilom:
 Kedvenc influenszerem:
 Kedvenc hangulatjelem:

Kedvenc számítógépes játékomban:
 Hobbim:
 Kedvenc étel, italom:
 Kedvenc állatom:
 Kedvenc oldalam a Jó Pajtásban:
 Na és a szerelem?:

Vigyázz! (Szinte) az összes kérdésre kötelező a válasz ☺. Persze, csakis rajtad múlik, mennyit engedsz felfedni magadról!

Ilyen vagyok én

Ahányszor elmegyek a tükör előtt, mindig megakad valamin a szemem. Ilyenkor általában elbáméskodom, és felteszem a kérdést, tényleg ilyen vagyok én?

Egészen addig, ameddig észre nem veszek magamon egy hibát.

– A francba! Egy újabb pattanás!

Az a baj, hogy én sosem bírom ki, hogy ne vakarjam ki az ilyeneket. Pedig ezzel csak rontok a kinézetemen. A szúnyogcsípésekkel is ez a helyzet. Múltkor például én voltam Rudolf, mert az orrom hegyén is volt egy ilyen. Képzem, mit gondolhatnak akkor rólam azok, akik már pár szőrszálra azt mondják, hogy össze fog nőni a szemöldököm. Egyébként ezen kívül szerintem egész tűrhető vagyok. Legalább is én így gondolom. Megpróbálok úgy gondolkodni, hogy tőlem jóval csúnyábbakat is szoktam látni. Valamint igyekszem inkább arra figyelni, ami jó bennem. Például sokan mondják, hogy szép a szemem. A testemet is szerintem egész jónak mondhatom. Nem vagyok túl kövér, de sovány sem. A lábammal is ki vagyok békülve, jól végzi a dolgát mindkettő. Ezt igazából el is várom, mivel rendszeresen szoktam pingpongozni, ami erősíti a lábat. A kezemet is az átlagos kategóriába sorolnám. Nem túl izmosak ezek a kezek, de bőven elég erősek ahhoz, hogy meg tudjam magam védeni. Ennél több nem is nagyon kell.

Összességében meg vagyok elégedve magammal. Tudom, hogy elég sok hibám van, de jól érzem magam a bőrömben. Nem cserélnék senkivel.

Világos Balázs, 7. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Ilyen vagyok én

Az a fajta ember vagyok, aki nehezen kel fel reggelente. Mindig az óra ébreszt, de édesapám is szól, hogy itt az idő, és meleg, csokis tejjel vár.

Azután ő elmegy dolgozni, én pedig felhívom édesanyámat, elmondom neki, hogy ébren vagyok, kérdezi, hogy az uzsonnapénzemet megtaláltam-e. Be van-e pakolva, ittam-e tejet meg még sok más ilyen kérdés után rakom le a telefont. Utána a fürdőszobát veszem célba. Belenézek a tükörbe és látom, hogy jó magas vagyok, izmom is van, mint Toldi Miklósnak, akiről még a hatodik osztályban tanultam. Látom, hogy hosszú, barna hajam van, amivel már évek óta küzdök, hogy ne legyen korpás, de hát ez nem nagyon sikerül. Látom azt a tárgyat magamon, ami révén egyáltalán látok, a szemüvegemet. Régebben több baj volt vele, például otthon hagytam, de most már nem történik ilyen. Amikor végeztem a fürdőszobában, átnézem, hogy tényleg minden készen áll-e. Készíték magamnak egy palack vizet. A pénzt berakom a táskámba a vízzel együtt. Felveszem a pulóveremet, felhúrom a cipőmet, és indulok az iskolába.

Útközben eszembe jut, hogy fizika ellenőrzőt fogunk írni, és szomorú leszek, viszont utána az is, hogy 35 perces órák, játékok várnak rám, és felvidulok. Tudom, gyorsan változik a kedvem, de hát ilyen vagyok én.

Kiss Ákos, 7. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Egy mesekönyv élete

Sötét van, kevés a hely. Érzem, valami nyomja a gerincemet. Megpróbálok helyet szorítani magamnak, sikertelenül. Egyszerre valami vakító fény jelenik meg. Ez valami elképesztő!

Kinyitom a szemem, hogy körbenézhessek, amikor valami hideget érzek, enyhe szél támad, és valaki felállít. Egyik pillanatban egy aranyos kislány tekintetével találkozok, aki arra kérleli anyukáját, hogy vegyenek le, nézzenek meg. Hosszas kérlelés után mindketten odalépnek hozzám, és az anyuka levesz. Mosolyra húzza a száját, és egy dobozba tesz. Mégis nyugodtnak érzem magam. Pár óra múlva

ismét valamit érzek, valami puha, meleg érintést, kézbe vesz, és odaszalad apukájához, hogy megmutassa, mit vett ma a boltban. Alvásra készen egy hang üti meg a fülemet. Egy olyan történetet mesél, amit én már ismerek. Hiszen ez az én mesém, amely a papírjaimra van írva! A gyermek figyelmesen végighallgatja, majd elalszik. Minden napom fénypontja a lefekvés idő, amikor hallhatom, ahogy a kislány apukáját kérleli arra, hogy csak még egyszer olvassa fel neki a mesét.

Hónapok teltek el, de sajnos már egyre ritkábban hallok a kérlelő szavait. Szomorú vagyok, de tudom, hogy a lány egy nap újra kérlelni fogja szüleit, hogy csak még egyszer meséljék el neki a meséimet.

Kovács Petra, 5. osztály, Móra Károly iskola, Szaján

Az osztálytársam

Az én osztálytársam Lévai Lili. Őt első osztályban ismertem meg.

Lilinek hosszú, barna haja van, bár a fénynél néha feketének tűnhet. Általában egy csinos pólót visel farmer- vagy cicanadrággal. Szép, barna szemei vannak. Alacsony a termete. Külsőleg nagyon aranyos, kedves lánynak néz ki. Lili segítőkész, vicces, okos, de az egyik legfontosabb tulajdonsága a hűség. Mindig segít a barátainak, és még meg is neveteti őket. Ha valamivel baja van, akkor nem förmed rá az emberekre, hanem próbálja kedvesen, szépen elmondani. Az iskolában jól teljesít. A kedvenc órája a torna. Anyukájával, apukájával, testvérével és kutyájával, Pajtival él. Nemrég újították fel a szobáját. A bátyjával egy szobában alszik, aminek nem igazán örül. Lili jár zeneiskolába. Azon belül fuvalózik, amit nagyon szeret csinálni, és tehetséges is benne. Viszont szolfézsra nem szeret menni. Egyelőre zenei középiskolában szeretné megkezdni tanulmányait. Néptánra is jár, amit szintén szeret, és ami jól is megy neki. Kedvenc színe a kék. Lili nagyon szereti a rendet, már ha a tolltartója egy kicsit is félreáll, megigazítja. Régen mindig befonta a hajamat, és az volt a nagy álma, hogy fodrász legyen. Kár, hogy már nem szeretne az lenni, mert amit csinált, az igazán jó volt. Az énekhangja csodálatos. Szoktunk beszélgetni. Sajnos nem nagyon találkozunk, mert ő eléggé elfoglalt személy. Régebben odamentem az ablakához, hogy kihívjam játszani, mert éppen arra jártam, és ő azt hitte, hogy valamilyen nagylányok ott vannak, kikukucskált az ablakon, és meglátott engem. Mikor először jött el hozzám játszani, kémkedni akartunk a nővérem után, de pont akkor jöttek érte a szülei. A medencén lökdöstük be egymást a vízbe. Nagyon jól éreztük magunkat minden egyes percben, mikor együtt voltunk. Ő állt mellém, amikor egyedül voltam, segített a bajban.

Már annyira a szívemhez nőtt, hogy el se tudnám képzelni az életem nélküle. Nagyon szeretem Lilit, most és mindig!

Cekezovics Lara, 6. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Ladócki Ádám, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarkanizsa

Tél

*Szelíden szól a szél,
dalol a föld ölén.
Télre vár,
gyerekek vigaszára.*

*Ez még csak a tél eleje,
mégis győz a szél ereje.
Csillogó csillag fénye
verődik a gyerekek szemébe.*

Szabó Léna, 6. osztály,
Hunyadi János iskola, Csantavér

A zsványtanyán

Kukorica Jancsinak hívtak. Birkapásztor voltam, de elzavart otthonról a gazdám.

Elindultam, mentem, mendégéltem, de megállított egy nagy zivatar. Bebújtam egy szikla alá, miközben Iluskára gondoltam. Mikor elállt a zivatar, folytattam kalandos utamat. Egyszer csak megláttam egy tanyát. Gondoltam, megszállok ott éjszakára. Odamentem a kapuhoz, és bekopogtam.

Mikor kinyitották a kaput, egy puszkacsővel találtam magam szemben. Kérdezte tőlem egy ember: meg akarsz halni? Én azt feleltem, meg is ölhetsz, de annak örülnék, ha mégsem ölnél meg. Láttam rajtam, hogy nem félek, ezért megengedte, hogy megszáljak egy éjszakára. Megkérdezte, hogy zsvány vagyok-e? Azt feleltem neki, hogy igen. Beléptem a kapun, és tizenkét zsvány állt a ház előtt, de nem foglalkoztam velük. Bementem a szobába, és lefeküdtem pihenni, mert mindjárt éjszaka lett. Hallottam, hogy a zsványok lent nagyokat nevetnek, be voltak rúgva. Gondoltam, felgyújtom a tanyát, hogy többé ne ártsanak a zsványok egy embernek sem. El akartam vinni a sok lopott pénzt, de a lelkiismeretem nem engedte.

Fel is gyújtottam a tanyát. Ti is így cselekedtetek volna?

Angyal Ádám, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Őszi élményem a nagymamámmal

Egy szeptemberi hétvégén történt, amit most elmesélek. Azt tudni kell, hogy a nagymamámmal imádunk kalácsot sütni.

A mamám egy alacsony, barna szemű, barna hajú ember. 67 éves lesz, nagyon szorgos. Ahogy már említettem, nagyon szeretünk kalácsot sütni – ez a történet volt az egyik legjobb közös emlékünknél. Muf-

fint akartunk készíteni, úgyhogy elmentem a boltba, és megvettem a hozzávalókat: cukrot, lisztet, sütőport, főzőcsokoládét... Úgy kezdtük az egész muffinsütést, hogy felvettük a kötényeket, hogy ne a ruhánk legyen piszkos, hanem a kötény. Mama elővette az edényt, amibe a hozzávalókat raktuk. Először beletörtük a két tojást, az egyiket nagymama, a másikat én. Utána következett a cukor. Előkotortam a mixert és annak keverőit, majd mama addig keverte a tojást és a cukrot, amíg ki nem világosodott.

– Jaj, neeeeeeeee...! A vaníliás cukrot nem tettem bele!

– Semmi baj! – mondta drága nagymamám. – Majd a liszttel együtt belerakjuk azt is, ne aggódj!

– Huh, akkor jó, már azt hittem, újra kell kezdeni az egészet! – mondtam megkönnyebbülve.

Megmostuk a kezünket, és már folytattuk is. Most következett a liszt, sütőpor, VANÍLIÁS CUKOR, tej, olaj és ami még kell bele, de lehet, hogy nem is kellett már más (nem tudom). Ezeket a hozzávalókat is beleöntöttük a tálba, amiben a tojás és a cukor már ki volt keverve. Ezt is összemixelte mama, de most már csak egyes fokozaton. Muszáj volt megkóstolnom, hogy jó-e, mert hát ki tudja. Meg is történt a minőség-ellenőrzés, és hát mit mondhatnék, nagyon finom volt! Valakinek még a főzőcsokoládét is le kellett reszelnie, erre én vállalkoztam, egy alma alakú reszelővel a kezemben.

– Az egész táblát reszeljem le? – kérdeztem.

– Igen, lereszelheted – mondta mama.

Buzgón belekezdtem a reszelésbe, de gyorsan elfáradtam, így mama átvette tőlem. Hozott a spájzból fagyasztott meggyet. Meleg vízbe raktuk, és a lereszelt csokival együtt belekevertük a tésztába. A sütőt mama bekapcsolta 180 fokra, de előtte persze kivette a tepsiket. A muffinformákat kicsit kisikálta és átöblítette, majd beleraktam a papírokat, és belekanalaztuk az elkészített tésztát. A már majdnem kész muffinok tetejére ráraktunk még egy-egy meggyet.

Amikor bemelegedett a sütő, már rakta is be nagymama a tepsit, benne a sok finomsággal. Én és a testvérem, Fanni, már alig bírtuk kivárni azt a húsz percet (mert húsz percig kell, hogy süljön), ami még hátra volt. Mikor kész lett, mama kivette a tepsit, és elvitte előlünk, mert meg kellett várni, míg kihűlnek. Nagyon szépen felemelkedtek. Ezek után jött a legnehezebb része a munkának: az elpakolás és a mosogatás. Nagymama mosogatott, én törölgettem és dobtam el a szemetet. Mikor végeztünk, megnéztem, hogy kihültek-e már a muffinok. És végreee, igeen!!! Mindenki nagyon örült, hisz végre meg lehetett kóstolni a művünket. Mindenki dicsérte a sütitiket. Ez büszkeséggel töltött el (szerintem nem csak engem).

Ez volt az egyik legkedvesebb őszi élményem a nagymamámmal.

Toth Lili, 6. osztály, Id. Kovács Gyula iskola,
Bácskossuthfalva

Álarc

Nagy Boglárka, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarkanizsa

Álarc

Fehér Nikoletta, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarkanizsa

Titokzatos játékszer

Egy díszes, kék színezetű üvegfigurára bukkantak a Durhami Egyetem régészei az Angliától északkeletre fekvő Lindisfarne apró szigetén. A különleges tárgy nagy valószínűséggel egy római eredetű játékhhoz tartozhatott.

Lindisfarne egykor szerzeteseknek adott otthont, akik egy középkori apátságot működtettek, amelyet 793-ban feldúltak a vikingek. A most előkerült, mintegy 1200 éves „királyi darab” egy előkelő személy készletéhez tartozhatott.

A mintegy 2 centiméter széles tárgy tetejét öt fehér gömböcske díszíti, ezért a kutatók úgy gondolják, hogy ez egy királyt jelképez.

Maga a társasjáték, az úgynevezett *hnefatafl* vagy *tafl a ludus latrunculorum* római stratégiai játékon alapul. A Római Biroda-

Az 1200 éves üvegfigura különleges értéket képvisel

lom terjeszkedésével jutott el új területekre, és a sakk 11–12. századi megjelenése előtt igen nagy népszerűségnek örvendett.

A kutatók szerint a díszes figura bizonyára „magas státusú tárgyat” jelképezett, amely talán az uralkodói család egyik tagjé (akár egy királyé is) lehetett, aki vagy még a vikingek támadása előtt élt a szigeten, vagy látogatóba utazott oda.

Okosgombolyag

Még egy jó hír a cicáknak! Olyan játékszer fejlesztettek ki macskáknak, amivel akkor is játékra lehet őket bírni, ha éppen nem vagyunk otthon.

A gombolyagnak csak metaforikusan nevezhető teniszlabda méretű játékszer nagyjából mindent tud, amit az okos jelző jelenthet. Egyrészt aktivizálódik, ha hozzáér a macsek, ugyanakkor távvezérléssel is be lehet indítani, ha épp szeretnénk lekötni egy időre kedvencünk figelmét.

Van rajta kamera is, amivel pedig követhető, hogy mit csinál az állat, illetve figyeli a hangulatát, monitorozza a napi mozgását.

Persze, ez az okosgombolyag sem tudja pótolni a gazdi törődését, de talán néhány percre képes mozgásra bírni még az elkényelmesedett cicákat is, akik így rugalmasabb ízületekkel, feszesebb izmokkal és kiegyensúlyozottabb lelkiállapotban várják majd haza a kétlábú ételadagolókat.

Űrrepülő vagy okos macskavécé?

A technológia a kisállattartást is utolérte: a Litter-Robot automata mozgásszenzorai érzékelik a macskák jelenlétét, távozásuk után pedig aktiválja a takarítást, azaz eltávolítja a kellemetlen szagokat, a bepiszkolt almot, és megakadályozza az alom szét-hordását a lakásban.

Aligha akad olyan cicatulajdonos, aki az alom takarítását és elrendezését kedvenc elfoglaltságai közé sorolná. Nos, ezzel bizonyára a Litter-Robot öntisztító macskatoalett feltalálói is így voltak, amikor megalkották fura szerkezetüket, ami lényegében egy űrrepülő miniatürizált hasonmása. Nyugalom, lebegni azért nem tud.

A cicus bemegy, elvégzi a dolgát, majd tizenöt másodperccel kiszállása után a gép megkezd működését. Soha nem indul, amíg érzékeli az állat jelenlétét.

Forgó mozdulatokkal, speciális szűrő segítségével előbb elválasztja a szennyezett almot, majd egy karbonit filterrel ellátott hulladékgyűjtő boxba helyezi, végül

tisztát önt a „munkaterületre”. A hulladékgyűjtő telítettségét egy úgynevezett dióda jelzi, majd a robot automatikusan kicseréli a zsákot. Ezzel egyrészt lehetővé teszi a higiénikus tisztítást, másrészt elüzi a kellemetlen szagokat.

A vécé Wi-Fi-re csatlakoztatható, és tartozik hozzá egy alkalmazás is, mellyel nyomon követhetjük kedvencünk kis- és nagydolgot. Ez elsöre viccesnek tűnik, de ha belegondolunk, beteg vagy idős macskáknál ez kimondottan hasznos. Az appon keresztül mindemellett azt is láthatjuk, mikor volt a toalett utóljára kitakarítva. (Rakéta)

Hatalmas sétáló robot épül

Japán egy hatalmas humanoid robotot épít az óriásrobotos filmek dédapja, a Gundam sci-fi szereplőit megmintázva. A robot az RX-78-2 Gundam, egy szamuráj ihletésű mechanoid replikája, amely még az eredeti animációs sorozatban mutatkozott be 1979-ben. A robot 18 méter magas lesz, és 25 tonnát nyom. De nem a mérete lesz leglátványosabb tulajdonsága, hanem hogy képes lesz járni.

A szerkezetnek 24 fázisú mozgáskészlete lesz, a keze tökéletesen hajlítható ujjpercekkel működik majd, ökolbe szoríthatóan, szembefordítható hüvelykujjal.

Valójában ez a negyedik alkalom, hogy Masaki Kawahara tervező egy teljes méretű Gundam-látványosságát dolgozhat.

2009-ben például készült egy szintén 18 méteres, statikus verzió, mely a fejét tudta mozgatni, és minden nyílásán keresztül füstölgött.

Télutó a folyók mentén, sirályokkal

A sirályok három fajával téli időszakban naponta találkozhatunk a folyók mentén. A legkisebb a **dankasirály**, amely a városi hidak közelében tömegesen látható, a madárbarátok rendszeresen etetik őket. A nászidőszakban csokoládébarna feje ilyenkor fehér, csak a fültájékon van egy kis feketés folt. A gyűrűzések adatai szerint a hidaknál kolduló madarak északabbról hozzánk érkezett vendégek, a hazai állomány Dél-Európában,

szárnyvégükön több apró fehér folt díszlik. A fiatalok barnásak, csőrük fekete, farkuk végén széles, fekete szalag látszik.

A nálunk telelő sirályok főleg hulladékkal élnek, rendszeresen felkeresik például a nagy szeméttelpeket, de a dankák a városba is bejönnek. Nem ritka, hogy a galambok közé szállva a nekik szórt kenyérdarabkákat kapkodják össze.

Dankasirály

Viharsirály

Sárgalábú sirály

főleg Olaszországban tölti a telet. Ez a madárfaj részben dögevő, ezért nem volt nehéz átszoknia a szerves hulladékokra. Az ember ugyan átalakította a természetes élőhelyét, egyre kevesebb van már belőle, de jól alkalmazkodott az új körülményekhez, és ugyanazt az ökológiai szerepet tölti be a megváltozott feltételek között is. A dankasirály a higiéniaért felelős fajok egyike, nagyon sokat köszönhetünk neki, becsüljük meg ezt a madarat!

A dankánál valamivel nagyobb **viharsirály** néhány párja költ ugyan vidékünkön, mégis inkább nagyszámú őszi-téli vendégként tartjuk számon. Az öreg madarak fekete szárnyvégén nagyobb fehér folt látszik, a fiatalok farkán pedig széles, fekete végszalag van. Rendszeresen láthatók a hidak körül, de soha nem jönnek olyan közel az emberekhez, mint a dankasirályok.

A vegyes sirálycsoportokból szembevető a legnagyobb, a **sárgalábú sirály**. Az öreg madarak színezete hasonló a viharsirályéhoz, de fekete

Jó néhány nagyobb sirályfaj, így például az ezüstsirály, a sárgalábú és a dolmányos sirály sárgás színű csőrén, az alsó káván, közel a csőr hegyéhez élénk piros folt látható. Sokáig csak találgatták a szakemberek, mi lehet a jelentősége, míg végül sikerült megfejteni a titkot.

Amikor a sirály a fészkeire érkezik, a fiókák csipdesni kezdek a piros foltot, ezzel jelzik, éhesek, enni szeretnének. Ez a csipkedés váltja ki az ingert, melynek hatására a madár felöklendezi a hozott táplálékot és megveti a fiókákat.

Sietős nekik a virágzás

Úgy tűnik, sietségben vannak: már a tél végén, februárban megmutatják nekünk pazar szirmaikat a legkorábbi növények. Íme, melyek ezek:

A **hóvirág** (*Galanthus*) az egyik legkorábban virágzó hagymás növényünk, amely nagyobb tömegben bájos virágszőnyeget alkot. Könnyen szaporíthatjuk, ha elvirágzás után a hagymákat a földből felszedjük és a leválasztott sarjhagymákat új helyre szétültetjük.

Ha **krókusz** szeretnénk, szerencsénk van: számos különböző fajta, színváltozat közül választhatunk. A legtöbb krókusz lila virágaival díszít, de léteznek narancssárga, sárga és fehér virágú változatok is.

A **recéshagymájú nőszirom** (*Iris reticulata*) nem szabad összekeverni a nagyrészt nyáron virágzó szakállas irisszel (*Iris barbatus*). A recéshagymájú nőszirom virágai kecsesebbek, sötét bíbor-ibolya színűek, amelyeket sárga és fehér rajzolat díszít. Szemet gyönyörködtető látványt nyújt sziklakertben, nagyobb csoportba ültetve.

Már februárban megcsodálhatjuk a **nárcisz** fodros-bodros virágait. Nem csupán a kertben mutat pompásan: virágládába is ültethetjük, például primula és feketelombú kigyószakáll társaságába. A **ciklámen** (*Cyclamen coum*) árnyékkedvelő gumós évelő, amely kecses rózsaszín, lila vagy fehér virágokat hoz január és március között.

Uráli baglyot engedtek szabadon a szabadkai homokpusztán

Tavaly decemberben a bánáti Istvánföldjén egy sérült uráli bagolyt találtak. Felépüléséig a Palicsi Állatkert állatmentő részlegén gondozták a nagytestű ragadozó madarat – jelentette nemrég a Pannon RTV. Tudni kell, hogy az uráli bagoly az egyik legnagyobb éjjeli szárnyas ragadozó Szerbiában. Elsősorban erdős és hegyes területeken él. Vajdaságban kis számban a Verseci-hegységben van jelen. Nagy távolságokat tesz meg eledel után kutatva, ezért nehezen állapítható meg, hogy honnan érkezhettek, amikor Istvánföldjénél megsérült. A madarat szabadon engedése előtt meggyűrűzték, ennek köszönhetően a jövőben könnyebben nyomon követhetik.

Hát nem kedves egy pofa?

Kutya-macska barátság

Egyszer elhatározták a kutyák, hogy lakomát csapnak. Olyan lakomát, hogy annak se túl, se innen nem akad majd párja.

Mindjárt neki is láttak a készülődésnek.

Hozták a temérdek sok csontot, ínycsiklandó porcot, alszegről-fölszegről, ki illet, ki olyat, de mindegyik a legeslegfinomabbat.

Az egyik hozott sonkabokát, a másik püspökfalatot, a harmadik libacombot, a negyedik kunkorodó malacfarkot.

No, amikor minden megvolt, Bodri kutya kapta magát, kerített egy hatalmas kondéرت, tüzet gyújtott alá – és elkezdte főzni, főzni, főzni...

De nemcsak a csontokat ám! Hanem mit gondoltok, mit még? Megsúgom: galuskát!

Azt bizony, szép sárga, cuppogós galuskát, amelyet még a király sem eszik, csak ha nagyon megéhezik. És főzte, főzte, míg a nyála ki nem csordult. Akkor odahívta Sajó kutyát, hogy mondaná meg: jó-e, ízlik-e, nem vall-e szégyent a főztjivel?

Sajó kutya nem kérette magát. Ha kóstolni kell, hát ő kóstol. Ebbe-abba belenyalni nagyon szeretett. De most ő is fancsali képet vágott: se íze, se bűze nem volt a galuskának. Ha nem átallotta volna, talán még ki is köpi. De azért mégiscsak lenyelte, aztán megkérdezte:

– Hallod-e, mit tettél te ebbe, amitől ilyen rossz lett?

– Én semmit... – szolt Bodri, s lógatta fülfarkát.

Sajó nyomban nagyot vakkantott.

– Semmit?! Hát akkor mi a szösztől legyen jó? Tejföl kell a galuskára, az hiányzik ebből!

És rögtön keresni kezdték a tejfölt. De sehol se volt. Pedig ahányan összefutottak – a Kormos, a Hangos, a Borzos, a Pici, a Cidri, a Fidri –, azok mind a tejfölt keresték. És egyik se találta.

Ami nem is csoda, hiszen egy csöpp se volt a háznál. Akkor kisütötték, hogy ha nincsen otthon, hozni kell a boltból.

Igen ám, de ki menjen a boltba? A Bodri nem, mert ő volt a szakács, ő kavargatta a kondéرت. A többi meg azért nem, mert akkor ki szagolgatta volna, ami a kondérban bugyogott? Így aztán egyik se mozdult – hanem Miókat, a macskát küldték el tejfölnél.

S az ment is ízibe, ahogy bírt, úgy futott, hóna alatt vitte a köcsögöt. A boltos becsülettel kimérte a tejfölt, Mióka meg szépen elindult haza. De egyszer csak megállt.

„Megpihenek kicsit – gondolta az még nem árthat meg a tejfölnék.”

És leült egy fa alá. De ott se ült soká. Éhes is volt, macska is volt – hát belenyalt a köcsögbe. Nem nagyon, csak éppen hogy.

„Úgyse tudják meg a kutyák!” – így biztatta magát.

S ment tovább. De a legközelebbi fánál megint csak megállt.

„Ha még egy pindurkát ennék belőle, ugyan ki venné észre?” És újra nyalintott egyet... aztán megint s megint... és ez így ment hazáig: ahány fa volt az út mentén, mindegyik alá letelepedett, mindenütt nyalakodott egy jót.

Végül már alig egy kortyocska maradt a köcsögben.

Akkor így okoskodott:

„Aj, hisz ez már olyan kevés, hazavinni kár, kiönteni kár... inkább ezt is megeszem!” És megette.

A sok éhes kutya pedig már messziről kiáltozott feléje:

– Mióka! Mióka! Hozd a tejfölt, kész a galuska!

De bizony Mióka csak az üres köcsögöt vitte...

Mikor odaért a kutyákhoz, kérdik ám tőle mindjárt:

– No, Mióka, hol a tejföl? Ő meg csak hümmögött:

– Én igazán hoztam volna, de egy csöpp se volt a boltban...

És lopva megnyalintotta a bajuszát. De bárcsak ne tette volna – ez lett a veszte! Sajó kutya rögtön észrevette, hogy tejfölnél a bajusz – s el is rikkantotta magát:

– Mióka! Hazudsz! Te etted meg a tejfölnket!

Azzal nekimentek a macskának – aztán adj neki!

Csihi-puhi, volt ott nemulass!

A Kormos, a Hangos, a Borzos, a Pici, a Cidri, a Fidri – mind a füllentő Miókat dögönyözték...

Míg egyszer csak Mióka fel nem szaladt a fára!

Oda pedig nem tudtak utána menni. Hívták – nem jött. Fenyegették – akkor se jött. Sehogy se kíváncsított le a fáról.

A kutyák meg morogtak, ugattak – de hát mit tehettek? Nagy dühösen bementek a házba, és tejföl nélkül ették meg a galuskát...

Azóta nem nézhet a kutya a macskára.

(Magyar népmese,
Mészöly Miklós feldolgozása)

Lewis Caroll

Alice Tükörországban

(Részlet)

– Ez így helyesnek látszik... – kezdte.
– De hiszen fejjel lefelé tartja! – vágott közbe Alice.

– Hát persze hogy fordítva tartottam! – mondta Dingidungi vígan, miközben Alice megfordította a füzetet. – Tudtam, hogy valami furcsa van rajta. Mondtam is, hogy helyesnek látszik... bár most épp nem volt időm, hogy jobban szemügyre vegyem... és ez azt jelenti, hogy háromszázhatvanégy olyan nap van egy évben, amikor születésnapod ajándékot kaphatsz...

– Pontosan – felelte Alice.
– És csak egy marad a születésnap ajándékokra, érted? Ez aztán a dicsőség, mi?
– Nem tudom, mit ért azon, hogy „dicsőség” – mondta Alice.

Dingidungi megvetően mosolygott.
– Hát persze hogy nem érted, amíg én meg nem mondom. Úgy értettem: „Ez aztán az elsőprő erejű érvelés, mi?”

– De hát a „dicsőség” nem jelenti azt, hogy „elsőprő erejű érvelés” – ellenkezett Alice.

– Ha én használok egy szót – mondta Dingidungi megrovó hangszíjjal –, akkor az azt jelenti, amit én akarok, sem többet, sem kevesebbet!
– Az a kérdés – hitetlenkedett Alice –, vajon engedelmességek-e a szavak.

– Az a kérdés – így Dingidungi –, ki az úr és kész.

Alice sokkal zavartabb volt, semhogy erre bármit is válaszolni tudjon, s így egy perc elmúlásával Dingidungi újból rákezdte:

– Mindegyiknek megvan a maga hangulata... különösen az igék, azok a legrátartibbak. A melléknévvel azt csinál az ember, amit akar, az igékkel nem... de én féken tudom tartani az egész társaságot! Kitapogathatatlanság! Csak ennyit mondok!

– Volna olyan szíves elárulni, hogy ez mit jelent? – kérdezte Alice.

– No, így beszél egy értelmes gyerek – mondta Dingidungi nagyon elégedetten. – A „kitapogathatatlanság” azt jelenti, hogy erről a témáról már eleget beszéltünk, és most már ideje elárul-

nod, mi járásban vagy, mert azt hiszem, nem itt akarsz leélni a hátralevő életedet.

– Elég sok mindent jelent ez az egyetlen szó.
– Alice elgondolkodott.

– Ha ennyire megdolgoztatok egy szót – mondta Dingidungi –, akkor mindig adok neki jutalmat.

– Aha! – Alice elképedésében egyebet nem tudott szólni.

– Látnod kéne őket, amint szombat délutánonként körém gyűlnek – mondta Dingidungi, és komolyan ingatta a fejét –, tudod, a járandóságukért.

(Alice nem merte megkérdezni, hogy vajon mivel jutalmazza őket, így aztán én sem tudom most elárulni.)

– Úgy látom, ön kitűnően ismeri a szavak jelentését – mondta Alice. – Nem magyarázná el nekem *A gruffacsór* című vers értelmét?

– Halljuk! – szolt Dingidungi. – Meg tudok magyarázni minden verset, amit csak megírtak, és jó néhányat azok közül is, amelyet még nem írtak meg.

Ez nagyon ígéretesen hangzott, ezért Alice elszalvarta az első versszakot:

*Nézsönra járt, nyalkás brigyók
turboltak, purrtak a zepén,
nyamlongott mind a pirityók,
bröfityent a mamsi plény.*

– Kezdetnek ennyi elég – vágott közbe Dingidungi. – Már ebben is elég sok nehéz szó van. Nézsön azt jelenti: négy óra, uzsonnaidő.

– Ezt eddig értem – mondta Alice –, és mit jelent a nyalkás?

– Nyalkás azt jelenti: nyalka és nyalkás. Nyalka ugyanaz, mint délceg. Két szó jelentése összevona egy szóban.

– Értem. És mik azok a brigyók?

– Hát... a brigyó kicsit olyan, mint a borz, kicsit olyan, mint a gyík, és kicsit olyan, mint a dugóhúzó.

– Fura teremtmény lehet.

– Az is – mondta Dingidungi –, a fészket napórák alá rakja, és sajtot eszik.

– És mit jelent az, hogy turboltak, purrtak?

– Turbolni annyit tesz, mint pörögni körbe-körbe, akár a turbina. Purrtat pedig azt jelenti: fújni, mint a pergő fűró.

– A zepe pedig a füves tisztás a napóra körül, ugye? – kérdezte Alice, és maga is meglepődött a saját leleményességétől.

– Persze. Azért zepe a neve, mert...

– Mert a napóra a közepén van – fejezte be a magyarázatot Alice.

– Pontosan. Mármost nyamlong azt jelenti, hogy nyamvadtan és lengén szállong (itt is két szó van összegyúrva). A pirityók egy sovány, borzas madár, mindenfelé kiállnak a tollai, úgy-hogy olyan az egész, mint egy eleven tollseprű.

– És a mamsi plény? – tudakolta tovább Alice. – De csak ha nem terhelem vele túlságosan.

– Hát a plény az amolyan zöld disznó, de hogy a mamsi micsoda, abban nem vagyok biztos. Azt hiszem, onnan kapta a nevét, hogy eltévedt, és egyre azt mondogatja: „fogalmam sincs, hol vagyok?”

– És mit jelent az, hogy bröfityen?

– A bröfityenés valahol a bömbölés és a füttyentés között van félúton, a középen rőfögés-sel... Lehet, hogy egyszer hallani fogod majd itt az erdőben... és mondhatom, egyszer hallani untig elég. Ki szalvarta el neked ezt a nehéz költeményt?

Szavak, jelentések és badarságok

Elovasod, hogy Dingidungi saját szakállára hogyan változtatja meg a szavak jelentését, és rázod a fejed: nem, ez így nem jó, nem így működik a nyelv. És tényleg, a nyelv akkor tölti be (egyik) funkcióját, akkor lehet közlésre használni, ha az emberek többsége elfogadja és közmegegyezés szerint használja. De Dingidungi, az önjelölt nyelvtudós és nyelvfilozófus tojás saját belső nyelve is működhet. Létezik olyan tudományos elmélet, amely szerint két nyelvvel rendelkezünk: egy belsővel és egy külsővel – személyessel és közösséggel.

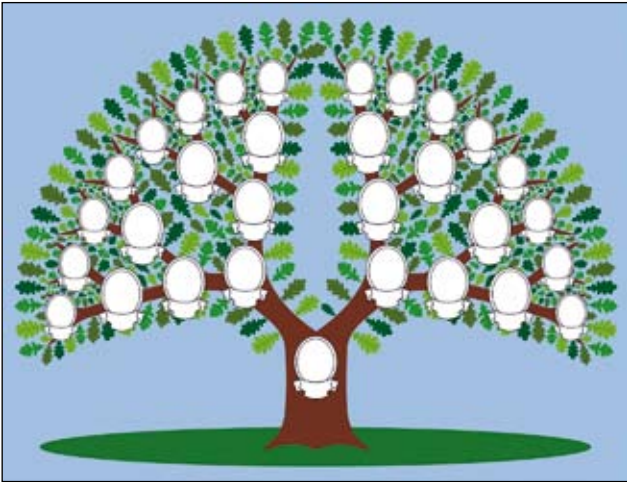
A szavak kimondása után a fejünkben megjelenő kép természetesen nem egyforma, nekem és neked nem ugyanúgy néz ki pl. egy alma vagy a boldogság. Érzéseink, tapasztalataink a szavak jelentését is befolyásolják. Ezek szerint a jelentés nem a világ (mindentől független lebegő) dolgait jelöli, hanem mindenki számára személyes szűrőjén keresztül jön létre.

Dingidungi tűnhet olyan tanárparódiának is, aki számunkra értelmetlen szavakat használ, és a számunkra teljesen megfejthetetlen versek-

ben is értelmet talál. Ennek a badar magyarázatának Alice is fel tudja venni a fonálát, amikor rájön, hogy a közepe és a zepe összekapcsolható (Emlékszel még egy korábbi Iránytű-ajánlatra, Tóth Krisztina *A kalap közepe* című tárcájára?). A nonszensz-badar irodalom, amelynek az Alice Tükörországban klasszikus darabja, a követhetlenségre, meglepetésre és megdöbbenésre épül, tagadja az ésszt, a jelentést és a gondolatot, vagy legalábbis csavar rajtuk egy nagyot.

Herédi Károly

Mit tudsz családod eredetéről?

A családfakutatás sok embert érdekel, de csak kevesen kezdenek bele. Pedig általában mindenkit érdekel, honnan származik, milyenek a család gyökerei, honnan, mikor érkeztek, merre tartottak, s hová szóródtak szét a családtagok a világban. Ezek nagyon izgalmas kérdések, megválaszolásuk azonban temérdek kutatómunkával jár, nem beszélve arról, hogy egy nagyobb családfa átlátható, könnyen értelmezhető ábrázolása korántsem egyszerű feladat. Kézzel rajzolva is áttekinthető fát kaphatsz, de digitálisan is. Ha ez utóbbi áll közel hozzád, próbáld meg a következő címen, letölthető programokat találsz hozzá:

https://hu.downloadastro.com/windows-tanul%C3%A1s_oktat%C3%B3programok-csal%C3%A1dfakutat%C3%A1s/

Hogy nézne ki a Föld óceánok nélkül?

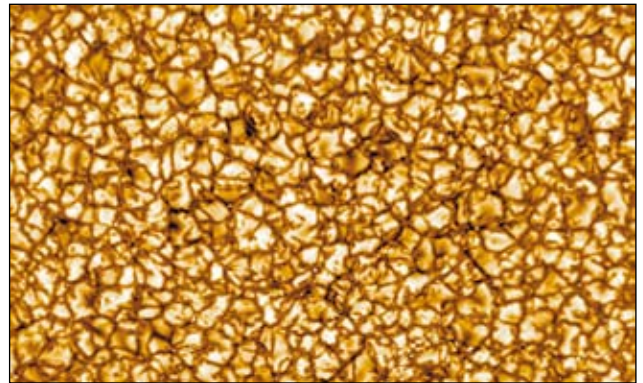

A Föld az óceánok alatt legalább annyira szép, mint a szárazföldön, csak egyáltalán nem ismerjük. A NASA még 2008-ban készített látványos videót arról, milyen lenne a bolygónk, ha felszínéről egyszerűen eltűnnének az óceánok. 12 évvel később egy volt NASA-tudós a legújabb 4K-s technológiát alkalmazva átalakította a filmet, mely így sokkal részletgazdagabb és látványosabb lett.

A Föld felszínének háromötödét óceánok borítják, csak ezt a vidéket szinte egyáltalán nem ismerjük. Ha 6000 méterrel csökkenne a tengerszint, szinte teljesen eltűnne a Földről az összes óceán, kivéve a Mariana-árokhoz hasonló mélytengeri árkokat. A videót itt nézhetitek meg: <https://www.szeretlekmagyarorszag.hu/elgondolkodtato-video-igy-nezne-ki-a-fold-oceanok-nelkul/>

Érdekessége, hogy megmutatja, olyan csekély tengerszakaszok választották el egymástól Európát és a Brit-szigeteket, Oroszországot és Alaszkát vagy Ausztráliát és Ázsiát, hogy átsétálhattak egyik helyről a másikra.

Első alkalommal láthatjuk ilyen részletességgel a Napot

Sohasem látott részletességgel mutatja be a Nap felszínét az új hawaii teleszkóp, melynek felvételei akár 30 kilométeres felszíni jelenségeket is láthatóvá tesznek. A képeket az amerikai Nemzeti Tudományos Alap naptávcsöve (DKIST) készítette, mely mintegy 3000 méterrel a tengerszint felett, a Maui szigeten lévő Haleakala vulkán tetején található. A teleszkóp segítségével a Földtől 149 millió kilométerre lévő Napot borító plazmában láthatóvá vált a viharos, „forrongó” gázmintázat. A sejszerű struktúrák belsejében forró plazma emelkedik a felszínre, majd lehül, és sötét vonalakban lesüllyed. Ez a folyamat a konvekció, vagyis hőáramlás. Minden „sejt” mérete csaknem akkora, mint Franciaország területe. A teleszkóp lehetővé teszi, hogy a kutatók jobban megértsék a Napot és annak hatását a Földre.

Így szállítanak Hanoi motoros futárjai

Vietnamban a motorkerékpárok és a robotok az áruszállítás legnépszerűbb formái, főleg a zsúfolt nagyvárosokban, mint Hanoi. Az áruszállítók a városnegyedeket összekötő szűk utcákat és keskeny sikátorokat használják a közlekedésre, hogy elkerüljék a forgalmas főbb útvonalakat. A hanoi motorosok mindent elvisznek a célállomásra – a négytagú családtól kezdve a veszélyes magasságokig feltornyozott tojásos dobozokig.

A szokatlan szállítmányok elbűvölték Jon Enoch szabadúszó londoni fotóst, akinek a fotóit láthatjátok. A hatalmas tojásalmok, a tornyosuló jégzsákok, a virághegyek lenyűgözték.

A motorozás egy külön életforma Délkelet-Ázsiában, ők a városok igáslovai, hatalmas és szokatlan áruk sorát szállítják. Állítólag 5 millió kétkerekű jut Hanoi-ban a 7,6 millió lakosra. Ez gyakorlatilag 1 darab járművet jelent minden lakosnak, figyelembe véve, hogy a lakosság negyede még túl fiatal a vezetéshez. Hanoi forgalma annyira túlszűfolt, hogy 2017-ben a kormány bejelentette: 2030-ra betiltják a motorkerékpárokat és a robotokat, hogy csökkentsék a zsúfoltságot és a levegőszennyezést.

A félelmetesekre is rájár a rúd

Junkers Ju 87, a zuhanóbombázó, amely végigjárta a harctereket

Sem gyártói, sem ellenségei nem nevezték néven, nem mondtak Junkers Ju 87-est, egyszerűen Stukának nevezték. Félreértés ne essék, nem a közismert ragadozóhal, a csuka szerb nevét (štuka) kapta a német zuhanóbombázó és vadászbombázóként is bevethető híres/hírhedt repülőgép. A név valójában rövidítés, amely egy bonyolult összetett szó szövelemeinek első szótagjaiból – SturzKampfflugzeug – állt össze.

A gép megtervezését és legyártását még az ellenség is mérnöki remeknek minősítette. Az úgynevezett fordított sirályszárnyakat különleges szárnyfékekkel látták el, amelyek csillapították a zuhanás sebességét, és lehetővé tették, hogy a bombavetést követően a meredek zuhanásból a gép egyenesbe kerüljön. A szokatlan alakú szárnyak, a rögzített futóművek (a kerekeket nem lehetett behúzni), amelyeket áramvonalas burkolattal láttak el, félreismerhetetlen külalakat kölcsönöztek a gépnek. No meg a hangja... Az egyik futóműre szirénát szereltek, amelyet a pilóta támadáskor indított be. A különböző háborús meg dokumentumfilmekben hallható vonnyítás nem rendezői aláfestés, a Stuka valóban ijesztően üvöltött. Ezt a hangot Jerikó kürtjeinek is nevezték, utalva a bibliai történetre. De nemcsak úgymond képpel meg hanggal riogatta az ellenséget.

A repülőgépet a villámháború (Blitzkrieg) követelményeinek megfelelően fejlesztették ki. Az alapötlet szerint az ellenség vonalait gyors, meglepetésszerű támadással a páncélosok törték át, és előretörésük nem függött a mögöttük felvonuló gyalogság haladásától. Ehhez kellett egy repülőgép, amely egyengethette a páncélosok útját. A Stuka a bombázók általánosan 6-7 százalékos pontossága helyett 80 százalékos találatarányt ért el. Zuhanórepülésbe kezdve rárepülhetett még a mozgó célpontra is, a kritikus magasságot elérve kioldotta bombáit, majd emelkedőbe ment át, amit a légnomást érzékelő automatika indított be. Ez akkor is működött, amikor a zuhanórepülés terhelése miatt a pilóta rövid időre cselekvésképtelen volt.

A Stuka szélesvásznos és színesben való bemutatkozására a spanyol polgárháborúban

került sor. A német légierő a francóisták oldalán harcoló Condor Légiójának gépei félelmetes pusztítást végeztek. A célpontok katonai vagy polgári jellege között nem tettek különbséget.

A második világháború futószalagon gyártott újabbnál újabb hadszínterein sorra bemutatkozott, és kezdetben mindenütt jelesre vizsgázott. Részt vett Lengyelország lerohanásában, Dánia és Norvégia elfoglalásában, a Benelux államok elleni rövid háborúban, Franciaország legyőzésében... Részt vettek a Stukák Jugoszlávia 1941. évi bombázásában is.

A repülőnek nemcsak az alaptípusa volt ismert, különös feladatok ellátására más-más modellek készültek. Az egyik ilyen, amelyet tankok, járművek, tüzéségi egységek, vízi alkalmatlanságok... elleni bevetésre különleges ágyúkkal láttak el, tette híressé Hans Ulrich Rudelt, a második világháború legtöbb kitüntetés begyűjtő pilótáját. Vele, meg a hozzá hasonló figurákkal, akikre az ördög előszeretettel vigyázott, a jövőben bővebben foglalkozunk.

Norvégiai támaszpontokról felszállva a Stuka igen hatásosnak bizonyult az Északi-tengeren a Szovjetunióknak segélyt szállító szövetséges konvojok ellen is. Akkor is alapos munkát végzett, amikor Németország megtámadta a Szovjetuniót. Csakhogy akkor már nem üzemeltették

a szirénákat. A rossznyelvek szerint a sztálini szovjetunió örökös félelemben élő polgárait a szirénahang már nem tudta megijeszteni. Valójában arról volt szó, hogy a sziréna üzemeltetése lassította a Stukát, ezért iktatták ki.

Csakhogy a Szovjetunió megtámadását megelőzően a britek már rátapintottak a Stuka gyengéjére. Az erős, pontos és nagyon hatékony gépnek gyenge volt a fegyverzete a légi harcra. Az angliai légi csata idején azonban további hátrányokra is fény derült. Méghozzá sorozatosan és halmozódva.

A Stukának alacsony volt a sebessége, szóval lassú volt. Manőverezési képességei is gyengék voltak, szóval lomha volt. Ráadásul védekező fegyverzete igencsak gyengének bizonyult. Amikor az angliai légi csata idején az olajozott villámként cikázó, hevesen tüzelő Spitfire-ek elkapták őket, a Stukák hullottak, akár a férges. Hatékony bevetésüket csak nagyszámú vadász kísérettel lehetett biztosítani. Ennek azonban komoly akadályai voltak.

Túl sok olyan gépet kellett küldeni Anglia fölé, amelyek földi célpontokban nem tehettek kárt. Pedig a támadásoknak éppen az volt a célja. Azt sem árt tudni, hogy az angol radarok, bár kezdetlegesek voltak, időben jelezték a támadó repülőrajok irányát, haladási sebességét, a gépek hozzávetőleges számát... Az angoloknak tehát nem kellett időnap előtt felemelniük vadászaikat, meg alaposan fel is készülhettek a támadók fogadására. A németek helyzetét tovább bonyolította, hogy vadászgépeik a csekély üzemanyagkészlet miatt csak rövid ideig láthaták el bombázóik védelmét, ezért a bombázók a hazaút idején már védtelenek voltak. Nagyon sok éppen ezért sohasem ért haza. De volt még... A Stuka felszállásakor – a hatalmas bombarakomány miatt – volt a legsebezhetőbb. A felszálló gépeknek ezért külön vadászvédelmet kellett biztosítani a repülőterek felett is. Rövid, de viharos út a fénykortól a bukásig...

Margot Robbie arcai

Margot Robbie a világ egyik legfelkapottabb színésznőjének számít. Megközelítőleg öt éve elhalmozzák szerepajánlatokkal, ő pedig szorgalmasan él is a lehetőségekkel, hiszen évente több filmben is láthatjuk. Margot Robbie idén nyáron lesz harmincéves, és tíz éve indult be a hollywoodi pályafutása. A ma már ünnepezt színésznő Ausztráliában született, és korán megtapasztalta az élet nehézségeit. Öt és három testvérét az anyjuk egyedül nevelte, Margot pedig tizenhat évesen három munkahelyen is dolgozott. Ekkortájt eldöntötte el, hogy színész lesz, szerepet kapott Ausztrália legnagyobb szappanoperájában, a Szomszédokban is, amelyben annak idején Kylie Minogue és Jason Donovan is szerepelt. A nagy áttörést a 2013-as év hozta meg a számára, ekkor játszott az Időről időre és A Wall Street farkasa című nagy sikerű filmekben. Az alábbiakban, a teljesség igénye nélkül, Margot Robbie filmszerepeire térünk ki.

Tarzan mellett

2016-ban A Tarzan legendája című filmben játszott. Magát Tarzant, a dzsungel urát, illetve John Claytont, Alexander Skarsgård formázta meg, Margot Robbie pedig a szerelmét, Jane-t. Habár a David Yates rendezésében készült filmalkotás megosztotta a véleményeket, a bevétel szempontjából nyereséget könyvelt el. Amikor a rendezőt a szereposztásról kérdezték, azt mondta, azért esett a választása Margot Robbie-ra, mert valamiféle ártatlanságot és őszinteséget látott a tekintetében, és pont olyan, amilyennek ő elképzelte Jane-t. Margot Robbie másképp vélekedik. Ő egy interjúban azt mondta, hogy azonnal nem akart mondani a felkérésre, mert nem szeretett volna részt venni egy olyan filmben, amely tele van sztereotípiákkal. A munkatársai azonban rábeszéltek, hogy legalább olvassa el a forgatókönyvet, mert egészen más, mit amilyennek bizonyára elképzei. A színésznőnek valóban megtetszett a sztori, elvállalta a filmszerepet, és Alexanderről is elismerően nyilatkozott. Azt mondta, nagyon jó, kedves partner volt és sohasem förlényeskedett.

Harley Quinn szerepében

A Ragadozó madarak (és egy bizonyos Harley Quinn csodasztkus felszabadulása) című DC-filmet nemrég kezdték el vetíteni a mozik. Ebben Margot Robbie a címszereplőt alakítja, de nem ez az első eset,

hogy Harley Quinnt játssza. Szintén 2016-ban, a Suicide Squad – Öngyilkos osztagban, már láthattuk Harley Quinnként, akkor a Jared Leto által megformázott Joker oldalán. A Ragadozó madarak elsöre jó kritikákat kapott, azután mégsem nyitott jól Amerikában a bevételeket illetően, de később lassan megközelítette a költségvetést. A filmben Harley Quinn újabb kalandjait kísérhetjük végig, miután szakított Jokerrel.

Életrajzi ihletésű filmekben

Margot Robbie több filmben alakított egykor létezett vagy még létező személyeket is. A Két királynő című filmben I. Erzsébet angol királynőt játszotta el, a Volt egyszer egy Hollywoodban pedig Sharon Tate amerikai színésznőt, Roman Polanski feleségét, akit Charles Manson követői gyilkoltak meg. 2017-ben az Én, Tonya című életrajzi ihletésű filmben is láthattuk, amelyben Tonya Harding korcsolyázónőt játszotta. Tonya Harding Amerika egyik legvitatottabb személyisége. Gyerekként az anyja hajtotta arra, hogy korcsolyázó legyen, és a nagy nyomás alatt sikerült is a legjobbak közé felküzdenie magát. A nehéz gyerekkor után a házassága sem alakult jól, erőszakos férje mellett sokat szenvedett. Az 1994-es téli olimpiai játékokra készülődve nagy riválisa Nancy Kerrigan volt, aki ellen Tonya férje támadást szervezett. A dolog nem sült el jól, Nancy a sérülései ellenére is versenyzett és ezüstérmes lett, míg Tonya csak nyolcadik. Közben a férje azt állította, Tonya tudott a támadásról. Ez tönkre is tette Tonya karrierjét.

Összeállította: Lukács Melinda

Koncertsorozat a Joker zenéjével

A tavalyi év egyik legsikeresebb filmje lett a Todd Philips rendezésében készült Joker, amely a nemrég megtartott Oscar-gálán több díjat is kapott, egyebek közt a legjobb filmzenéért. Hildur Ingvaldur Guðnadóttir Joker-filmzenéje az idei díjszezonban már elnyerte a Golden Globe-díjat és a BAFTA-díjat is. Mivel ekkora népszerűségnek és elismerésnek örvend, nemrég beharangozták, hogy tavasszal világ körüli koncertturnén élőben is hallhatóak lesznek a szerzemények, szimfonikus zenekar kíséretével. A turné első állomása április 30-án Londonban lesz. Júliusig több fellépést is tartanak Nagy-Britanniában, majd további európai állomásokat is terveznek. A 37 éves izlandi zeneszerző egyébként csellista. Több zenekarral turnézott, filmekben és televíziós sorozatokban is közreműködött, ő szerezte a Csernobil című televíziós minisorozat zenéjét is, amiért Emmy-díjat kapott.

Sziget és Exit

Az elmúlt években már előfordult, hogy szinte amint lezárult a magyarországi Sziget fesztivál, máris lehetett tudni, ki jön a következő évben. Ez most nem így volt, nemrég viszont a szervezők nyolcvan fellépő nevét is beharangozták. Idén nyáron tehát a Szigeten koncertezik majd többek közt Calvin Harris, Dua Lipa, a Kings Of Leon, Major Lazer, a The Strokes, Khalid, Stormzy, A\$AP Rocky, Lewis Capaldi, a Foals, Mark Ronson, a Foster The People, Diplo és FKA twigs is. A fennállásának idén húsz évét ünneplő újvidéki Exit fesztivál fellépőinek listája is kezd összeállni. A pétervárdai várba a közönséget David Guetta, DJ Snake, Tyga, James Arthur, Fatboy Slim, Sheck Wes, a Metronomy, Marky Ramone, a legendás Ramones dobosa, a Kosheen, a Sepultura és az Agnostic Front is várja.

Elhunyt Kirk Douglas

Nemrég 103 éves korában elhunyt Kirk Douglas, aki az ún. régi Hollywood nagy színészének számított, emellett producer és író is volt, a tevékenységével pedig sokban hozzájárult a hollywoodi filmvilág felvirágoztatásához. Kirk Douglas 1916. december 9-én született Iszur Danyielovics Gyemskij néven. Első filmszerepét a negyvenes évek közepén kapta, hat évtizedes pályafutása során pedig több mint kilencven filmben szerepelt. Megformázta egyebek közt Van Goghot és Spartacust is. Kirk Douglas négy fia (egyikük 2004-ben hunyt el) szintén a filmiparban találta meg helyét. A legismertebb Michael Douglas lett, aki 75 éves, és szintén számos ismert filmben szerepelt, sőt a felesége, Catherine Zeta Jones is híres színésznő. Kirk Douglas felesége, Anne Buydens is színészkedett időnként. Ő kereken száz éves.

Meglepetés az Oscaron

Az idei Oscar-gálán több filmet is esélyesnek tartottak a fő kategóriában, de azt pont nem annyira, amelyik meg is nyerte. Sokak nagy meglepetésére a legjobb film ugyanis az Élősködők című dél-koreai alkotás lett, amely ezzel úgymond történelmet írt, először kapta meg ugyanis ezt a díjat nem angol nyelvű film. Nem csak ebben a kategóriában diadalmaskodott, Bong Joon-ho lett a legjobb rendező, aki Han Jin-wonnal átvehette a legjobb forgatókönyvért járó Oscart is, és persze az Élősködők lett a legjobb nemzetközi, azaz nem angol nyelvű film is. A többi díj odaítélése lényegében megfelelt az előrejelzéseknek. Joaquin Phoenix megkapta az Oscar Joker megformálásáért, Renée Zellweger pedig Judy Garland szerepéért. A legjobb mellékszereplők Brad Pitt és Laura Dern lettek, a legjobb animációs film a Toy Story 4., a legjobb filmzenéért szintén a Jokert díjazták, a legjobb filmbetétdalért pedig Elton John, a róla készült Rocketman című filmben elhangzó (I'm Gonna) Love Me Again zeneszámért.

**Jelige: Jön a tavasz
Kedves Bizi! Segíts!**

Már két éve szeretek egy fiút. De! Régen ő akart velem járni, de én akkor mást szerettem. Az ősszel járni akart velem, de akkor valaki bekevert, és ő elhallgatott vele. Én meg most járni szeretnék vele, mert imádom! Ő nyolcadikos, én hetedikes vagyok. Hamarosan elballag, és én félek ettől, mert nem fogom látni. A barátnőm azt mondja, hogy bolond vagyok, és most már szedjem össze magamat, mert egy ideje magamban beszélek, és állandóan ideges vagyok. Egyik osztálytársától kaptam róla egy fényképet, amit állandóan magammal hordok, és amikor csak tehetem, bámulom, beszélek hozzá. Nincs éjszaka, hogy ne vele álmodnék. Amikor meglátom, előnt valami melegség, és csak bámulni tudom! Tudom, hogy én is tetszek neki. Járt egy lánnyal, akivel én jóban voltam és gyakran SMS-eztünk. Onnan tudom, hogy szakítottak. Mit tegyek, hogy az enyém legyen?

Válasz:

A leveledet olvasva megbizonyosodhatunk arról, hogy mennyire belehabarodtál ebbe a fiúba. Egy kissé elbonyolították a dolgokat, hisz a fiú is többször akart már veled járni, de a leírtakból nem látom tisztán, hogy hol és miért is akadt meg a történet köztetek. Valószínűleg a túlzott „nyitottságod” és közlékenységed okozza a kommunikációs hibát. Érzéseidet, gondolataidat, cselzővéseidet nyíltan kimondod, és nagydobra vered, amit csinálsz. Szerinted a vonzalom kölcsönösen létezik. Ha ez valóban áll, akkor legjobb lenne közvetlenül beszélni a fiúval, nem küldöncökön, futárokon keresztül. A beszélgetést kezdeményezheted te is, csak próbáld meg egy kicsit visszafogottabban és diszkréten cselekedni: a beszélgetésre invitálás és maga a beszélgetés se a nagyközönség előtt történjen, hanem olyankor, amikor nincsenek sokan körülöttek. Ajánld neki föl, hogy kötetlenül találkozzatok, hogy jobban megismerjétek egymást, mert te többet szeretnél együtt lenni vele, és szeretnéd jobban megismerni. Azt is le kell tisztázni, hogy mi okozta a „bekeverést”, és miért jelentett számára gondot az, hogy rólad mondtak ezt-azt. Így te is megtudhatod, mi az, amit esetleg kifogásolnak mások a viselkedésedben, a hozzájuk való viszonyulásodban. Ami az álmodozást, a képnézegetést és a magadban beszélést illeti – ez mind az elfogadható dolgok közé tartozik addig, amíg nem akadályoz abban, hogy az iskolában eredményes legyél, a barátaiddal találkozzál, szórakozzál, hogy elvégezd mindennapi feladataidat. Ha ez nem megy, akkor bizony segítséget kell kérned. Segíthetnek az iskolában dolgozó szakmunkatársak, az iskola pszichológusa, pedagógusa. Ha mégsem mennek úgy a dolgok, ahogyan azt te szeretnéd, ne búsulj sokáig! Jó, hogy fény derült arra, hogy hogyan is állsz igazából ezzel a fiúval. Pontot tehetsz a történetre, és nem lovalod bele magadat olyan dolgokba, amelyek nem válhatnak valóra. Lehet, hogy a csalódás feldolgozása után már más szemüvegen keresztül nézed majd a világot, és más fiúkon is megakad majd a szemed. És ennek így is kell lennie!

**Jelige: S. O. S.
Kedves Bizalmas sorok!**

Boldogtalan nyolcadikos lány vagyok! Elkezdtem járni egy fiúval, aki már nagyon régóta tetszik. Boldogtalan vagyok, mert amikor végre elérkezett a randevű, és együtt voltunk, nagy hallgatás lett az egész. Főleg a fiú hallgatott nagyokat. Ha szólt is, inkább dadogott. Én megpróbáltam sok mindent, például csábítóan néztem rá, ő viszont kerülte a tekintetemet, és csak feszengett. Úgy tűnt, nem érezte jól magát velem! Pedig annyira vártam, hogy együtt legyünk! Amikor hazamentem, csak sírni tudtam, mert rettentően kínos találka volt. Mi volt ez? Miért akarta, hogy találkozzunk, ha a végén nem szólt hozzám? Mit tegyek?

Válasz:

Nyugodj meg, a nagy izgalom okozta a találka csődjét. De már az a tény, hogy a fiú nem hagyott faképnél, annak a jele, hogy fontos vagy neki. Biztos, hogy a ő is nagyon várta a találkát, de a nagy izgalomban, nevezhetjük nyugodtan vizsgadrukknak is, egyszerűen lebénuult. Lefagyott. Sajnos a stressznek ilyen hatása is lehet. Valójában ez mindenkivel megtörténhet,

ha nagy térről van szó. A randevűtok valószínűleg az első randevű volt az életében. Ezért nem kellene messzemenő következtetéseket levonnod! Biztos, hogy fontos vagy, hogy nagyon tetszel, mert amikor a tekinteted kerülte, közben biztosan fülig piros volt! Szerintem adjál neki még néhány esélyt. És segíts neki, hogy túltegye magát a szorongáson. Ha kell, beszéljél helyette is, főleg arról, ami őt is érdekelheti, hátha így feloldódik. Ha többszöri találkozás után sem tud megszólalni, akkor mondd meg neki, hogy inkább maradjatok barátok. A viselkedését pedig nem kell szétfe-csegní fünek-fának, mert azzal nem segítesz neki, inkább még jobban a mélybe taszítod. És te sem szeretnéd, ha valami miatt rajtad köszörülnek a nyelvüket. Amit magadnak nem kívánsz, ne tegyed másokkal se!

Jelige: Tünde lány

Kedves Bizi!

Hetedikbe járok, és decemberben szerelemes lettem egy fiúba!

De a szimpátiám, akit nagyon szeretek, szöki tőlem. Minden találkozásunkat kikerüli. Amikor véletlenül összefutunk, egy szót sem szöl hozzám. Az iskolában, ha muszáj együtt lennünk, nagyon szemtelenkedik velem. Én, annak ellenére, hogy szeretem, inkább csak a barátnője szeretnék lenni. Ezt ő is tudja! Nem tudok lemondani róla, mert bele vagyok zúgva. Igaz, hogy nem vagyok valami szép, és gazdag sem vagyok, de vannak jó tulajdonságaim is. Pl. jószágonak és segítőkésznek tartanak az osztálytársaim. Kérlek, mondd meg, mit tegyek!

Válasz:

Kedves Tünde lány! Tudnod kell, hogy a valós életben szinte nincsenek is mesebeli hercegnők, és sajnos te sem tartozol közéjük. Megsúgom, sokan vagyunk ilyenek. Sajnos, mivel nem mesében élünk, ritkán történik meg, hogy úgy mennek a dolgok, ahogyan nagyon szeretnénk! A jószágossággal nem tudjuk magunkba bolondítani álmaink szerelmét. Én úgy látom ezt az egész dolgot, hogy valójában a legjobb lenne, ha ezt a fiút hagynád a manóba! Számtalan módon a tudtadra adta, hogy még nem is kedvel téged, nemhogy barátkozna vagy járna veled! Ha jó a meglátásom, akkor valami balul sült el valahol a legeslegelején, amikor megismerkedtetek, vagy éppen akkor, amikor feltűnően elkezdte járni utána, és amikor a legkülönbözőbb pillanatokban felbukkantál, feltételezem a barátnőjével együtt, mintha üldöznéd őt. Én a fiú helyében nagyon rosszul érezném magam ilyen helyzetben. És ha ehhez még az osztálytársak macerálása is társult, akkor tényleg nem fog összejönni a dolog!

Tegyél meg mindent, hogy kigyógyulj a fiúból meg a csalódásból! A legjobb gyógyír, ha lefoglalod magadat. Tegyél olyan dolgokat, amelyek fontosak számodra. Például foglald le magadat olvasással, tanulással, mindennapos tornával, a barátnőjével való sétával, beszélgetéssel stb. Az ezekbe befektetett energia és idő meghozza majd a gyümölcsét, mert te is sokkal magabiztosabb leszel, más lesz majd a fellépésed is, és nem te „üldözől” majd valakit, hanem utána futnak majd a fiúk.

**Kérdéseikre Bori Mária pszichológus válaszol
e-mail: bizalmas.sorok@gmail.com**

A párkapcsolatok titkai

Elgondolkodtatok már azon, vajon miben különbözik egyik párkapcsolat a másiktól? Honnan erednek a párkapcsolaton belül felmerülő problémák? Azt gondolnánk, hogy a mi kapcsolatunk sok mindenben egyedinek számít a másikhöz képest, egészen más problémákkal, ám ha jobban megnézzük, fejlődési szakaszaiban a párkapcsolatok mindegyike hasonlóképpen működik. Egy párkapcsolat kezdetét a vonzódáson alapuló érzelmek, vagyis a szenvedélyszerelem állapota jellemzi.

A párkapcsolat különböző fejlődési szakaszait a következőképpen írhatnám le röviden. Az első, MI szakaszban a szerelmesek többes szám első személyben tekintenek magukra, egymástól szinte elválaszthatatlanok, vagyis ilyenkor minden és mindenki más háttérbe szorul. Ezt az időszakot a fellobbanó szerelem, a szenvedély és az érzelmek színes skálája jellemzi. A leválás, vagyis az ÉN szakaszban a dolgok rendje módja szerint a szerelmesek újra képessé válnak megélni önmagukat, és párjuktól függetlenül újra kifejezésre jut egyéni személyiségük. A gyakorlás, azaz az ŐK szakaszban a pár tagjai számára újra fontossá válnak a

régi, elhanyagolt barátok. Az utolsó, negyedik szakaszt az újraközeledés jellemzi, amelyet még TE szakasznak is nevezünk. Ebben a fázisban is kifejlődik a már fent említett társszerelem. Ekkor szilárdul meg a kölcsönös bizalom érzése, ennek hatására mindkét fél tisztába kerül azzal a ténnyel, hogy a másik akkor is szereti őt, amikor éppen nem mutatja.

Természetesen a jól működő kapcsolatban is előfordulnak problémák. Ezek leginkább abból alakulnak ki, ha a szerelmesek nem tudják összevenni a lépést, mert egyikük megakad valamelyik fázisban. Például az egyik fél már újra képessé vált arra, hogy a saját személyiségére összpontosítson, a másik viszont még az összeolvadás fázisában toporog. Ilyenkor alakulhatnak ki olyan helyzetek, amelyben is az egyik fél sokkal több figyelemre vágyik, mint amennyit megkap. Az ilyen és ehhez hasonló szituációk megértéséhez tartom jó ötletnek, hogy a fent leírt fejlődési szakaszokkal megismerkedjünk, elgondolkodjunk azokon, hiszen segítségükkel betekintést nyerhetünk a párkapcsolatunkba, és sokkal jobban megérthetjük működésének elméletét.

Kis Laura

Miről beszéljünk az első randin?

Az első randin beszélgetni nem egyszerű dolog. Tény, hogy amikor valakivel először találkozunk kettesben, nem igazán tudjuk, hogy mit lenne jó mondani és mit nem. Ha már felkészülten érkezel a találkára, és vannak témáid, amiket be tudsz dobni, sokkal kevésbé leszel ideges vagy zavart. A legelső dolog, ami segíthet, hogy bármit is hallasz a partneredtől, ne ítéld meg! Egészen egyszerűen csak figyelj oda! Ossz meg dolgokat magadról, de hallgasd meg őt is! Most pedig lássuk azokat a témákat, javaslatokat, amelyekről az első randin beszélhatsz.

Mit csinálsz unalmas óráidban?

Ez a téma azok közé tartozik, amelyek taglalásakor felszabadultan beszélhettek. Mondd el, hogy te mit csinálsz, és hallgasd meg azt is, hogy ő mivel tölti a szabadidejét. Ha érdekesnek találjátok a témát, beszéljétek róla.

Beszélgj a gyerekkorodról!

Természetesen, még egészen nem vagy felnőtt, de remek téma lehet a múltadról beszélni. Egy-két vicces sztori kisgyermekkorodból igazán feldobhatja az estét. És amellett, hogy humoros, segíthet a másíknak is megnyílni. Így lehet, hogy elindul egy véget nem érő sztorizgatás.

Van valamilyen háziállatod?

Remek téma lehet, ha van egy vicces kutyusod vagy cicád. Ha pedig a partnerednek is van, akkor még tapasztalataitokat is megoszthatjátok egymással.

Rokonok és család

A fiúk általában kerülnek ezt a témát, viszont a lányok annál inkább szeretnek felmenőikről beszélgetni. Ha a másikat érdekli a téma, remekül szórakozhattok a nagybácsi kalandjain vagy a nagypapa történeteiben. De szigorúan csak akkor, ha ez egyikőtöknek sem kínos!

A kaja a dzsóker

Tulajdonképpen ez az a téma, amiről szinte bárki tud beszélni. Beszélhettek itt a kedvenc vagy éppen a legkevésbé szeretett ételetekről. Arról, hogy hogyan készíti ezeket a nagymamád vagy nagynénid, hogy miket ettél már külföldön. Beszélhettek a főzési tudományokról is – vagy annak hiányáról!

Távoli helyek, amerre már jártál

Ki ne hallgatna szívesen személyes történeteket egy olyan országról, ahol még soha nem járt? Érdeklődj, hogy ő merre járt, és ha felkeltette az érdeklődését a téma, akkor beszélj arról is, hogy te merre jártál. Viszont ezt a témát is lehet bővíteni! Beszélhettek arról is, hogy hova szeretnétek eljutni!

Mit hallgatsz, nézel, olvasol?

Kedvenc filmed, zenekarod, könyved, színészed, történeted. A szórakoztatóipar tárháza kifogyhatatlan, így remek randitéma lehet. Emellett, ha az érdeklődési körötök megegyezik, még több téma fog felmerülni. És a végére még egy mentőöv. Ha hirtelen semmi nem jut eszedbe a randin, az időjárást mindig kommentálhatod!

Mennyei szalagos fánk

A farsangról legtöbbünknek a farsangi bál és a fánk jut eszébe, amitilyentájt meg lehet kóstolni. Aki kedveli, az már lázasan keresi, vagy már nagyban készíti a farsangi jelmezt is.

Ha már ekkora a készülődés, akkor nézzünk utána a részleteknek! Hallottatok már a farsangi fánk történetéről? Vajon milyen finomságot készítenek ilyenkor? Egyáltalán milyen hagyomány ez, hogy világszerte elterjedt?

Kezdjük talán az elején: mikor is van farsang, mi az a farsang farka? A farsang vízkereszt napjától (január 6.) a húsvétot megelőző negyven napos nagyböjt kezdetéig, hamvazószerdáig tart. A farsang a tavaszvárás ősi örömmünnepe. Ezt az időszakot a vidám lakomák, bálók, mulatságok jellemzik. A farsang német eredetű szó, mely elnevezés a 15. században tűnt fel. A farsangi szokások a középkorban honosodtak meg. A nagy evésekkel, ivásokkal a természetet is hasonló bőségre kívánták készíteni.

A karnevál vagy hagyományos magyar néven „a farsang farka” a farsangi időszaknak a farsangvasárnaptól húshagyókeddig tartó utolsó három napja, ami nagy mulatságok közepette zajlik. A karnevál valójában ősi télbúcsúztató, tavaszköszöntő jelmezes, táncos népiünnepély, amelyet beiktattak a vallási ünnepek közé. Farsang vasárnapján tartják a leghíresebb karneválokat, pl. a riói vagy a velencei karnevált. Magyarországon ekkor kerül megrendezésre a farsang legnevezetesebb eseménye, a mohácsi busójárás, ami 2009-ben felkerült az emberiség szellemi kulturális örökségének reprezentatív listájára.

Miről szolt régen a farsang?

A farsang a párvalasztás időszaka volt, egyben fontos esküvői szezon, mivel a húsvéti böjt időszakában már tilos volt esküvőt tartani. A falvakban a legények szervezték a bálakat. A lányok rokonaik közvetítésével bokrétát adtak a kiszemelt legénynek, aki a farsang végén (farsangvasárnapkor) nyilvános színvallásként a kalapjára tűzte. A báli szezon és táncmulatság lényege az eljegyzés volt.

Farsanghétfőn (a farsang farkának középső napján) tartották az asszonyfarsangot. Ezen a napon a nők korlátlanul ihattak, nótázhattak, férfi módra mulattak.

Mohácsi busók

A farsang elengedhetetlen kelléke: a fánk

A farsangi időszak legjellegzetesebb édessége nálunk a farsangi fánk, ugyancsak elterjedt volt ebben az időszakban a rétes is. A farsangi fánk eredetének többféle története is létezik.

Nincs párja a finom farsangi szalagos fánknek

Egyik történet egy párizsi bála vezetője vissza, amikor az álruhában táncoló Marie Antoinette megízlelte a mézeskalácsosok által készített egyszerű paraszti fánkot, majd megvette a mézeskalácsos egész kosarát. Egy másik forrás szerint a fánk története Bécsben kezdődött.

Amikor egy Krapfen nevű pék meghalt, a felesége vette át a pékség vezetését. Egy napon a kenyér nem készült el idejében. A vásárlók egyre türelmetlenebbek lettek. A pékné kijött a sodrából és egy darab kenyértésztát valakinek a fejéhez akart vágni. A célt elvétette és a tészta a kályhán lévő forró zsírral teli lábosba pottyant, amely pár perc alatt aranybarnára sült.

A farsangi köszöntő, a bakkuszjárás

A bakkuszjárás felvidéki eredetű adománygyűjtő köszöntés, felvonulás. Húshagyó kedden a férfiak samarbörbe bújtak vagy női ruhába öltöztek és kezükben nyársat tartva táncolták végig a falut. Megtréfálták az utcán állókat, a báméskodó lányokat megcsipdesték, bekorozták. Fő céljuk a mulattatás volt. A begyűjtött ajándékokat – ennalót – a kocsmában közösen fogyasztották el.

Cibere vajda és Konc király

A népi körből, tehát a farsangi vonalból származó legkorábbi adataink az 1500-as évekből származnak az egyik legnépszerűbb alakoskodó játékról, Cibere vajda és Konc király párviadaláról. Ezeket az időket tartják egyébként a magyar népi színjátszás kezdetének, hőskorának. (A különféle jelmezes játékok feldolgozásából alakult ki az első állandó népi színdarabok, műsorok.) Cibere vajda és Konc király harca az egész európai kontinensen ismert és elterjedt drámatikus játék. Cibere vajda neve a böjti ételeket jelképezi, Konc király pedig a húsokat, húsos ételeket. A hagyomány szerint vízkereszt napján és húshagyókedden küzdenek meg egymással. Az első esetben a hedonizmust jelképező Konc király, a másodikban pedig a böjtölést jelző Cibere vajda nyeri a párviadalt. A farsangi szokások keretében maszkos emberekkel és szalmabábokkal is eljátszották a tréfás összecsapást.

Farsangi játékok

- * Seprútáncoltatás: Saját gyerekekkel párban, a zene indítására rövid tánc után tovább kell adni a seprút. Akiknél a zene leállításakor van a seprút, kiáll.
- * Székfoglaló játék: Zenére körbejárják a székeket, ha elhallgat a zene, le kell ülniük. Minden körben eggyel kevesebb a szék, mint a játékos. Aki nem talált helyet, kiesik. (A kiesők szedhetik ki a székeket.)
- * Lufi vagy pingponglabda a két homlok közé, zenére kell táncolni. Amelyik páros tovább bírja, és nem ejti le a labdát, az a nyertes.
- * Széköltöztető: egy széket kell felöltöztetni különböző ruhadarabokkal, pl. zoknit húzni rá, erre cipőt adni, pulóvert ráhúzni stb. Aki mindent ráadta, az nyer.
- * Krumpliterelgetés: krumplit kell fakanállal terelgetni, aki elsőnek ér a célba, az nyer.

Mi teszi tönkre a testtartásunkat?

Folyamatosan görnyedünk ahelyett, hogy szépen kihúznánk magunkat. Lomhán, görbe háttal járunk, amikor méltóságteljesen is vonulhatnánk. Lássuk, általában mely dolgok teszik tönkre a tartásunkat!

A táskád nem lehet nehezebb, mint a testsúlyod tíz százaléka. Mérd le, hány kilót cipelsz nap mint nap! Ha tíznél többet, szabadulj meg a feleslegtől. Ha muszáj nehez táskát vinned, szerezz be olyat, aminek széles a pántja (nem nyomja annyira a vállad), és néha tedd át a másik válladra, nehogy elferdüljön a gerinced.

Sokan épp azokat a testgyakorlatokat hagyják el, amelyek a tartás miatt fontosak. A kockás hasért és a feszes hátsóért mindent megtesznek, csak a hátizmokat felejtik el. Pedig ezek felelnek a jó tartásért. Csinálj pár törzsemelést hasonfekvésben tarkóra tett kézzel minden edzés végén!

Próbáld ki a pilatest vagy a jógát! Ha nem ülsz helyesen a számítógépednél, előbb-utóbb púpos leszel. Előrenyújtod a nyakad, hogy jobban lásd a monitort, ettől a vállad előreesik, a hátad meggömbül, és olyan leszel, mint a Notre Dame-i toronyőr. Jobb, ha odafigyelsz, hogyan ülsz!

Nem mindegy, milyen cipőben járunk. A balerinacipőkben a medencecsont előreesik, ami rontja a hatást. Hordj néha magas sarkút, abban a lábaid is szebb! De óvatosan! A túl magas sarkak sem jó, válassz közepes sarkat. Így ki tudod húzni magad, és a medencéd nem billen előre.

Frizuradivat

A bob és a long bob tovább hódít, de a lány esésű, természetes hatású, illetve kifelé szárított hajak idén is nagy kedvencek lesznek. A tépett mellett az aszimmetrikus fazonok is a trendlista élére kerültek, megidézve kissé a '90-es éveket.

Visszatér a '90-es éveket idéző, alul tépett, kifelé szárított, félhosszú frizura

A szögegyenes, középen elválasztott bob nemcsak modern, hanem extra nőies is. Gyönyörűen keretezi az arcot, és az év egyik legnagyobb trendje lesz

Titkos képességeink

Az emberi test fantasztikus dolgokra képes. Gondoljunk csak arra, hogy le tudja győzni a baktériumok hadseregét, be tudja gyógyítani a sebeket, vagy akár kilométereket is tud futni megállás nélkül. De még többre is képes, csak nem tudunk róla. Például megtanulható, hogyan lehet a könnyünket visszafordítani, hogyan lehet elkerülni a tűszúrás fájdalmát vagy elfojtani a csuklást stb.

1. Visszatartani a könnycseppeket

Ha sírás fojtogat, de nem szeretnéd, hogy meglássák, csak egy torokköszörülést próbálj meg. Ez megzavarja az orrjáratot és azt a mechanikát, ami a könnyezést, sírást irányítja. Miután megköszörülte a torkodat, elég valószínű, hogy nyelni is fogsz, ami megemeli a nyelvedet a szájpaddalodhoz, ez pedig szintén elállító hatással van a sírás érzésre. Ezt sokszor menyasszonyoknak és vőlegényeknek szokták javasolni, hogy el tudják mondani az esküjüket.

2. Elcsitítani a csuklásokat

Vegyél egy nagy levegőt és tartsd bent 10 másodpercig, majd anélkül hogy kilélegeznél, szívjal be még több levegőt és tartsd 5 másodpercig. Végül még mindig kilélegzés nélkül, szívjal be még annyi levegőt, amennyit csak bírsz bepréselni és tartsd még 5 másodpercig. Ezután kilélegezhetsz. Ezzel a tüdőd és gyomrod közötti izmokat megfeszíted, és nem tudnak semmi mást csinálni. Mivel a csuklásnak is ezekre az izmokra lenne szüksége, így a csuklás elmarad, megoldódhat a probléma.

3. Az ájulás elkerülése

Ha úgy érzed, ájulás kerülget, keresztezd a lábaid, szorítsd össze a combjaid, és feszítsd meg a hasizmod! Ájulás előtt a vérnyomás leesik, de az izmok megfeszítésével a vérnyomást jobban tudjuk tartani, miközben a szívhez és az agyhoz több vér juthat el.

4. Hogyan lehet a tűszúrás fájdalmát csökkenteni?

Ha injekciót kapsz az egyik karodba, a hüvelykujjad és a mutatóujjad hegyét szorítsd össze egy karikát formálva és kicsit nyomd lefelé. Ez az idegeket kicsit összezavarja, és a szúrás fájdalomának érzete enyhe érintéssé csökken.

5. Tengeribetegség

Próbálj úgy helyezkedni, hogy kiláss a mozgó járműből. Fontos, hogy amit a tested, füled észlel, ugyanazt lássák a szemeid. Sokat segít, ha autóban elől ülsz vagy előre tudsz nézni. Repülön érdemes ablak mellé ülni, hogy lásd a repülő szárnyát és a felhőket. Hajón is úgy kell elhelyezkedni, hogy előre láthass és figyelhesd a horizontot. Ezek megnyugtatók. Csökken a félelem és a veszélyérzet, a félelem miatt feszülő izmok ellazulnak.

A marcipán színes története

A marcipán általában blansírozott (forró-jeges vízfürdőben előfőzött), hámozott édes mandulából és cukorból készül, amelyet vízzel sziruposra főznek. A különféle típusú marcipánok íze attól függ, hogy milyen benne a mandula és az édesítő anyag aránya, illetve hogy miből áll maga az édesítőszer, amely többféle is lehet. Emellett néhány szem keserűmandulát is hozzá szoktak adni a masszához, és végül ez adja meg a marcipán jellegzetes ízét. Kezdetben, amikor még sok helyen ismeretlen volt a cukor, a méz jelentette az édesítőszer. Például az ókori perzsák ezzel keverték az összetört manduladarabokat, és olívaolajat, majd néhány csepp rózsaoiljat is adtak hozzá.

Európába a keresztes háborúk idején került be a marcipán a lovagok és a kereskedők közvetítésével. Elsőként a spanyol, portugál és velencei arisztokrácia találkozhatott vele, de annak tagjai is csupán ünnepi alkalmakkor ehettek ilyet. Másoknak nemigen juthatott akkoriban ebből a desszertből, hiszen a térségben még ritka volt a cukor és a méz, így sokat kellett fizetni értük. Emiatt természetesen a marcipán is sokba került. A helyzet csak akkor kezdett javulni, amikor Kolumbusz felfedezése után jó néhány termény bekerült Amerikából Európába, és ezek közt ott volt a cukornád is. Ennek elterjedésével azután fellendült a cukrászat és ezen belül a marcipánkészítés is. Ugyanakkor ezt az édességet például Spanyolországban még hosszú ideig csupán a patikákban lehetett megvásárolni. Az árusítás helyszínének kiválasztásához valószínűleg az is hozzájárult, hogy a marcipánba ott is rózsaoiljat kevertek, ami jól bevált fájdalom- és fejfájás-csillapító szer. A rózsaoiljas édességet bizonyára az orvosok is javasolták a fejfájásoknak. Ahhoz, hogy a marcipán kiléphessen a patikákból és átkerülhessen a hétköznapi boltokba is, drámai eseményeknek kellett bekövetkezniük. Az első ilyen esemény a 14-dik századi pestisjárvány volt.

A kiválasztott mandula

Az 1347 és 1353 között tomboló járvány Európára lakosságának egyharmadát elpusztította, ami ahhoz vezetett, hogy drámai módon csökkent a dolgozni képes emberek száma. A piacokon sem gabonából, zöldségekből vagy gyümölcsökből,

Ma a marcipánfigurák színes seregeivel találkozhatunk bármelyik cukrászdában. Ezek hol kedvesek, viccesek és jópofák, hol kicsit giccsesek, de közös bennük, hogy előbb-utóbb mindegyik eltűnik a gyomrunkban

sem feldolgozott élelmiszerekből nem volt elegendő, ezért létfontosságúvá vált, hogy olyan új élelmiszerek kerüljenek forgalomba, amelyek alapanyaga könnyen hozzáférhető és a belőlük készült étel sokáig eltartható. Mivel mandula sok helyen termelt, és a fák gondozása nem igényelt különösebb erőfeszítéseket, szinte magától adódott, hogy a mandula legyen a kiválasztott alapanyag. És ha ezzel mindent nem is lehetett pótolni, a belőle készített édességgel legalább részben orvosolhatták a gondokat.

Szent Márk kenyeré

Hamarosan egy olasz város vette át a szerepet a marcipán történetének alakításában, és ez Velence volt. Itt élt az 1400-as években egy Badrut nevű cukrászmester, akinek kislánya, Mária rendszeresen ott sürgölődött a cukrászműhelyben. A legenda szerint első alkalommal a Szent Márk székesegyház előtti téren, a város védőszentjének ünnepén árusította a mandulából és mézből készült finomságot, amivel ugyancsak hozzájárult

az édesség elnevezésének történetéhez: többek szerint a marcipán neve mögött Szent Márk alakja áll, mert az édesség valójában *Marci panis*, vagyis „Szent Márk kenyeré”. Badrut szinte szobrászi igényességgel elkészített gyertyáinak pedig egészen biztosan szerepe volt abban, hogy később a marcipánból egyre gyakrabban gyártottak különféle figurákat is. Itáliában az 1400-as években már nem pusztán az arisztokrácia, hanem a köznépp körében is népszerű édesség volt a marcipán. Magyarország is az olaszoktól ismerhette meg, Mátyás felesége, Aragóniai Beatrix révén. Az ő kíséretében Magyarországra települő olasz szakácsok ezt is meghonosították a királyi udvarban, ahol ráadásul a legkülönfélébb formában tállalták fel. Ezután azonban a meglehetősen zaklatott történelmi események háttérbe szorították a marcipánt, ezért csak jóval később, a XVII. században vált széles körben is ismertté. Receptjének első magyar nyelvű leírását *Bornemisza Anna 1680-ból származó szakácskönyve* tartalmazza. Ebből kiderül, hogy akkoriban a mandula mellett diót és fehérmogyorót is használtak alapanyagként.

Marcipánia Egerben

Mára a marcipánt sokféle színes mázzal, kakaóporral vagy csokoládémasszával is bevonják, és vannak cukrászmesterek, akik hivatásuknak tekintik, hogy szinte a szobrászok igényességével készítsenek különféle tárgyakat, figurákat a marcipánmasszából. Ilyen például a többféle díjjal is jutalmazott, Guinness-rekorder egri mestercukrász, *Kopcsik Lajos*. Ő *Marcipániának* nevezte el az általa létrehozott mesevilágot, amelynek legizgalmasabb darabjait 2005 óta egy marcipánmúzeumban nézhetik meg az érdeklődők. Az ott kiállított 150 tárgy mindegyike cukormasszából és marcipánból készült. A jól ismert mesehősök mellett olyan különleges formák is láthatóak, mint például az egri minaret kicsinyített mása. Aki azonban a marcipán ízét is élvezni akarja, annak a cukrászok változatlanul a kistányéron is elférő golyócskákat vagy egyszerű rudakat kínálják.

Lévai Júlia (Mi micsoda)

Az egri Kopcsik Marcipánmúzeumban – más néven Marcipániában – még a faliképek is marcipánból vannak

TESZT

Immunrendszer-teszt

Ellenőrizd, hogy milyen erős az immunrendszered, és készülj fel megfelelően, hogy elkerülhesd a betegségeket!

Könnyen kapsz el megfázást vagy influenzát?

Igen Nem

Gyakrabban vagy beteg az évszakváltásokkor?

Igen Nem

Könnyen megfázol, ha megváltozik az időjárás?

Igen Nem

Könnyen szerzel horzsolásokat?

Igen Nem

Vékonyszálú, fakó vagy száraz a hajad?

Igen Nem

Használsz antibiotikumokat?

Igen Nem

Dohányzol vagy együtt élsz dohányzó személlyel?

Igen Nem
Naponta egy alkalomnál többször fogyasztasz szeszesitalokat?

Igen Nem
Gyakran érzed magad fáradtnak vagy ingerlékenynek?

Igen Nem
Szokott a bőröd száraz, pattanásos vagy kiütéses lenni?

Igen Nem
Vérzik az ínyed, ha fogat mosol?

Igen Nem
Könnyen megbetegszel, ha nem alszol eleget?

Igen Nem
Sebesüléseid vagy fájdalmaid lassan múlnak el?

Igen Nem
Csökcent vagy elvesztetted a szaglás-érzékedet?

Igen Nem

Értékelés

Amennyiben túlsúlyban vannak az igen válaszok, akkor valószínű, hogy az immunrendszered gyengébb. Javasolt lenne felkeresned a háziorvosodat egy rutinvizsgálat elvégzése céljából. Erősítsd az immunrendszered, fogyassz bőven természetes vitaminokat, sportolj, kerüld a stresszt! Ha dohányzol, tedd le minél hamarabb a cigarettát! Így megelőzheted a komoly betegségek kialakulását, ha pedig már megbetegedtél, akkor gyorsíthatod a gyógyulást.

Skandináv rejtvény

A POÉN 1. RÉSZÉ	▼	AUSZTRIA SZÁRMAZIK	HÁLÓBAN A FOCI	RÓMAI 100	KIJUT A VÉGÉRE ÜLŐBÜTOR	▼	LITER NORVÉ- GIA	▶	VÉGTAG				
A POÉN 2. RÉSZÉ	M								L				
REGÉNY SZERZŐ- JE				KIEJTETT BETŰ HÁTRAFELÉ LEHAJT AZ AUTOVAL			TOPOLYAI AUTÓJEL A ... HATA- LOM- SZÓLÁS						
SZENT ... HÍRES PÜSPÖK VOLT								AMPER FÉL HOLD!					
			EVÓKANÁL RÖVIDEN DEHOGYIS!		NÉMET VÁROS KÉRDŐ- SZÓCSKA								
ÉS, NÉMETŰL EME		A SZOM- SZÉDBA NÉVELŐ		MAGYAR ROCK- EGYÜTTES SPANYOL FOLYÓ				USA TAG- ÁLLAM	TELE- FONBA MOND- JUK		TUNISZI EGYETEM (ENIT) ANGOL FERFINEV	FÉLFA! ITTRIUM	A TÁVO- LABBIT
EZEN A NAPON			MOTOR RÉSZE! NORVÉG POP- EGYÜTTES		A KÁD KÖZEPE!		APRÓ MAGOT SÜRÜN ÜLTET	Z					Ó
RÓMAI 5 SVÉD- ORSZÁG		ANGOL SÓR A PART FELE!			KÉN ÉS VANÁDIUM A FIÓK FELE!		TALÁLKA, RANDI NÉMA ZITA!					A MŰLT IDŐ JELE MORZE- JEL	
					EKÖZBEN OLASZ- ORSZÁG								RÓMAI 1 CELSIUS
NAGY HADIHAJÓ FAJTÁJA VOLT RÉGEN	L											TETŐ- FEDŐ MESTER	

MEGFEJTÉS: - Amíg nem voltatok itthon, megcsináltam a zuhanyzót is.

Egy skót templomban a pap kalapot küld körbe, hogy a hívek abba tegyék az adományaikat. A kalap kézről kézre jár, majd nonsokára üresen tér vissza a tiszteleteshez. A pap felkiált:

– Mekkora szerencse, hogy legalább a kalapom visszakerült!

***

A skót bemegy a városházára, mert meg szeretné változtatni a nevét.

– Van rá oka? – kérdezi az ügyintéző.

– Hogyne! Találtam egy köteg névjegykártyát.

***

A rendőr egy bűnözőt kísér át a bíróságra. Hirtelen nagy szél támad, és elviszi a rendőr sapkáját. A gyanúsított segíteni akar.

– Örmester úr! Megengedi, hogy a sapkája után fussak?

– Te kis ravasz! – mondja a rendőr. – Te csak maradj itt, majd én futok a sapkám után!

***

Gazsi vágta le bicajjal a hegyről. Elé ugrik egy rendőr:

– Állj meg, Gazsi! Nincsen lámpád!

– Ugorj, rendőr! Fékem sincsen.

***

– Mi az abszolút kaktuszhamisítvány?

– A cserépbé ültetett sündiszónó.

***

Egy busz nekimegy a fának.

– Hogyan történt? – kérdezi a rendőr a sofőrt.

– Fogalmam sincs. Éppen ellenőriztem a jegyeket a busz végében, amikor a baleset történt.

***

– Jean, hozza a puskámat, lőni akarok!

– De uram, az egész ház alszik.

– Nem baj, Jean, majd lábujjhegyen lövök.

***

– Mi csattant ekkorát, Jean?
– A szomszéd becsapta az ajtót.
– Úgy kell neki, minek engedi magát becsapni.

***

– Melyik az én bal kezem, Jean?
– A szélső, uram.
– Nekem mind a két kezem szélső, Jean.
– Akkor két balkeze van, uram.

***

– Jean, hozzon valami mosószeret!
– Minek, uram?
– Hogy tisztára moshassam a lelkiismeretemet.

***

– Mit játszanak ma a színházban, Jean?
– A VIII. Henriket uram.
– Azt sajnos nem tudnám élvezni, mert nem láttam az előző hetet.

***

– Jean, miért cserepes a szája?
– Mert virágot ültettem, uram.

***

– Jean, hozza a horgászbotomat, megyünk az operába.

– Ott akar horgászni?

– Miért ne? A hattyúk tavára megyünk!

***

– Jean, miért nem csikosra festette a kerítést?

– Mert nem kaptam csikos festéket, uram.

***

– Jean, hozzon egy szöveget, és tegye a fejére.

– Miért, uram?

– Fején akarom találni a szöveget.

***

Nyuszika sétál az erdőben, a farkas odaugrik.

– Pénzt vagy életet! Nyuszika elkiáltja magát:

– Segítség!

Ekkor feltűnik egy fekete palástos alak, előrántja a kardját, és egy Z betűt vág a farkas bundájába. A nyuszi hálálkodva fordul felé:

– Köszönöm szépen, Zuperman!

***

A fogorvos már percek óta egyre mélyebbre fúr a beteg zápfogába.

– Úgy látom, hogy valamikor aranytömést tettek ebbe a fogba.

– Nem, doktor úr, az már az inggombom.

***

– Pincér! Micsoda piszkos csésze ez?
– Piszkos? Már hatan ittak belőle, és még senki sem panaszkodott!

Állati

– Melyik egér jár két lábon?
– Miki egér. És melyik kacska jár két lábon?

– Minden kacska.

***

A gyerekteve faggatja az apját:

– Apa miért van nekünk ilyen hosszú szőrünk?

– Hogy beolvadjunk a sivatag színébe, és az ellenségeink ne tudjanak felismerni.

– És miért van ilyen nagy patánk?

– Hogy ne égesse a sivatag forró homokja a talpunkat.

– Na és miért van púp a hátunkon?

– Hogy vizet tartalékoljunk benne a sivatagi szárazság idején.

– Értem. Csak azt nem, hogy akkor mit keresünk itt az állatkertben?

***

Repül a sas nagy dölyfösen fönt az égen. Mögötte repül a kicsi szerény veréb. Egyszer csak megkérdezi a kicsi szerény veréb:

– Nagy sas! Mondd, hová repülsz? A nagy dölyfös sas repül tovább. A kicsi szerény veréb megkérdezi:

– Nagy sas! Mondd, hová repülsz?

A nagy dölyfös sas megint válaszra sem méltatja a kicsi szerény verébet. De a kicsi szerény veréb igen kitartó, és megint megkérdezi:

– Nagy sas! Mondd, hová repülsz?

Mire a sas:

– Honnan tudjam?

***

Mit csinálsz, nyuszika?

– Hegyezem a körmeim, és ha jön majd az oroszlán, jól széttépem. Rövid várakozás után arra jön az oroszlán, és megkérdezi:

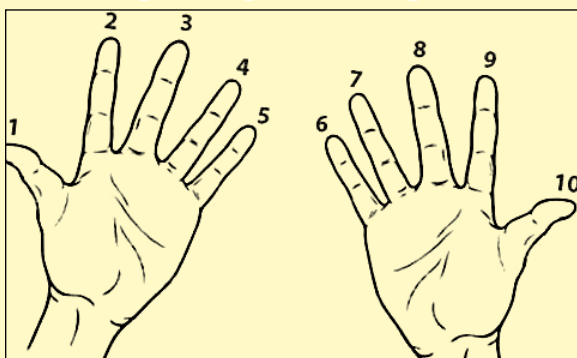
– Mit csinálsz, nyuszika?

– Reszelgetem a körmeim, és hülyeségeket beszélek.

Lám, lám, mit lát a karikaturista Nagy-Britannia szigetén!

Szorozni az ujjaink segítségével? Igen!

Állítólag ez a módszer azért született, mert régen, amikor a római számok voltak az elterjedtek, éppen elég gondot okozott a számok kiolvasása, ki kellett tehát valamit találni, hogy a szorzás nem túl egyszerű műveletével ne kelljen annyit bajlódni. Így volt-e vagy sem, nem tudni, mindenesetre az alábbi módszer megszületett, vagyis szorozhatunk az ujjaink segítségével.

Fontos tudnod, hogy ez CSAK és KIZÁRÓLAG az öt fölötti számok összeszorozása esetében használható! Ha pusztán olvasod, elég bonyolultnak fog tűnni, pedig pofonegyszerű. Javasoljuk, hogy amit olvasol, rögtön tedd is meg az ujjaid segítségével. Egyik kezdetet zárd össze, számolj el rajta addig, ameddig el nem érsz a szorzandó számig. Ötig tehát nyitod az ujjaidat, utána pedig elkezded lezárni. Ha pl. 9-et akarsz megszorozni, és jól csináltad, egyik kezeden lesz négy csukott, és egy nyitott ujj. Szorozzuk meg ezt, pl. 7-tel. Most a másik kezeden ugyan ezen elv alapján két csukott, és három nyitott ujjad lesz. A nyitott ujjaid által látott számokat kell összeszoroznod (1x3), így 3-at kapsz. Ehhez kell hozzáadnod a két kezeden látható, lezárt ujjaid szor tízet. Esetünkben (2+4) x 10 azaz hatvanat, így kapod a végeredményt, 63-at. Ez a módszer 5 és 10 közötti számok összeszorozására alkalmas. Mindig pontos értéket ad. Próbáld ki!

Ha jó a vizuális képzelőerőd, akkor nincs szükség az ujjaidra sem, és nem tudja meg senki, hogyan is számoltál valójában.

Melyik a kakukktojás?

Vízszintesen olvasd! Indokold meg a választásodat!

1. elefánt ..... dinoszaurusz ..... mamut
2. darázs ..... pók ..... méh
3. gyík ..... sikló ..... kígyó
4. panda ..... gorilla ..... csimpánz
5. oroszlán ..... tigris ..... kenguru
6. bagoly ..... sas ..... veréb
7. pulyka ..... golya ..... házigalamb
8. zebra ..... párdúc ..... zsiráf
9. teve ..... ló ..... csikóhal
10. szarvas ..... nyúl ..... őz
11. sertés ..... szitakötő ..... vaddisznó

Válaszd ki a helyesen leírt szóalakot!

tanítónéni	tanító néni
tanárnő	tanár nő
tanító bácsi	tanító bácsi
tanárúr	tanár úr
iskolapad	iskola pad
kémia terem	kémia terem
osztálynapló	osztály napló
osztálytárs	osztály társ

Fogas kérdések

A következő „csavaros” kérdések megfejtésénél gondolatok a többet észzel, mint erővel közmondásra. Egy kis gondolkodással könnyen megtaláljátok a helyes választ.

1. Hány üköregapád volt?
2. Milyen „fa” van legtöbb a vásárban?
3. Ha 3 fiú 3 pohár tejet 3 perc alatt iszik meg, akkor 60 fiú 30 pohár tejet mennyi idő alatt fogyaszt el?
4. Ki írta azt a verset, amelyiknek első sora: „Hát hogymint vagy-tok otthon, Pistikám?”
5. Hogy mehet egy nyuszi egyszerre három felé?
6. Melyik fa nem ég meg a tűzőn?
7. Egy fiúnak valaki ezt mondta: Te a fiam vagy, és én nem vagyok az apád. Ki lehetett az?
8. Ki volt az izzólámpa feltalálója?
9. Ha hét égő gyertyából négyet eloltunk, hány marad?
10. Ki volt az első magyar király?

A varázserdő lakói

Hetedhétország királya ismét gondban van: a palota mellett lévő erdőben titokzatos lények laknak, akik nemcsak furcsán néznek ki, hanem időnként hazudni is szoktak.

A ZEBROZKA (ő egy zebra, egy rozmár és egy kacsza keveréke) minden hétfőn, kedden és szerdán hazudik, a hét többi napján igazat mond.

A MACSILA (ő egy majom, egy csiga és egy lajhár keveréke) minden csütörtökön, pénteken és szombaton hazudik, a hét többi napján igazat mond. Szegény öreg király kicsit feledékeny már, és nem mindig emlékszik dolgokra. Egy nap a varázserdőben sétál és meghallja a ZEBROZKA és a MACSILA beszélgetését:

Zebrozka: Tegnap hazudós napom volt.

Macsila: Tegnap nekem is hazudós napom volt.

A király hosszasan töprengett, vajon milyen nap lehet ma? Segítsünk neki! Mi a helyes válasz?

Béka a kút mélyén

Egy béka egy 30 méteres kút alján csücsül. Naponta egy nagy ugrásra van ereje, ami 3 méterrel viszi feljebb, de éjszaka álmában 2 métert visszacsúszik. Hány nap alatt menekül ki a kútból? Lehetséges válaszok: 18, 27, 28, 30

(Megoldás: Béka a kút mélyén – 28. Naponta 1 métert halad előre, tehát magától adódik a válasz, hogy 30 nap alatt. Csak hogy a 27. nap után már 27 métert haladt előre, így amikor a 28. napon ugrik 3 métert, a béka már kijut a kútból. A varázserdő lakói – Zebrozka csakis hétfőn és csütörtökön, Macsila pedig csak csütörtökön és vasárnap mondhatja azt, hogy „tegnap hazudtam”. Így a csütörtök az egyetlen olyan nap, amikor mind a kettőn mondhatják ezt a mondatot. Melyik a kakukktojás? – elefánt, pók, gyík, panda, kenguru, veréb, golya, párdúc, csikóhal, nyúl, szitakötő. Válaszd ki a helyesen leírt szóalakot, osztálynapló, osztálytárs kémia terem, iskolapad, tanárúr, tanító bácsi, tanárnő, tanítónéni. Válaszd ki a helyesen leírt szóalakot, osztálynapló, osztálytárs kémia terem, iskolapad, tanárúr, tanító bácsi, tanárnő, tanítónéni.)

Jusztika igazsága

Állj ki magadért!

Képzeljétek el, ez az új mottóm. Szükség van rá, ahogy Kittinek is segítségre. Ugyanis az ügye sajnos még nincs lezárva. Bizony, azzal a pofonnal nem fejeztem be mindent. Az egész persze megint angolórán történt. A dolgozatokat osztotta a tanárnő. Szokásos hangzavar, kiabálás. Kitti ötöst kapott. Én is, bár ott volt mellette egy mínusz, ami elég zavaró tényezőnek számított. Aztán eszembe jutott, hogy Kitti biztos örül, mert még soha nem kapott jobb jegyet nálam. Na, meg privát angolra is jár. (Igaz, nekem is anya segít.) Viszont nem ezt akartam elmesélni. Hisz még csak nem is igazságtalanság. A dolgozatokat azonban nem szabad kifejezteni a történetből, mert nélkülik ez az egész valószínűleg nem történik meg. Szóval azoknak, akik nagyon rosszul írták meg a dolgot, olyanok füzetét kellett elkérniük javítás végett, akik ötöst kaptak. Ádámnak Kitti adta oda (sajnos nem túl erős tanuló, mármint Ádám), így ők Denisszel (a legjobb barátja) pont mögénk ültek. Végig csak sutyorogtak, nem is csináltak semmit, Kittinek meg már kellett volna a dolgozatfüzet. Végül nem bírtam tovább, és mondtam neki, hogy szóljon rájuk. Pár pillanatig habozott, majd Ádámhoz fordult:

- Fejezzétek már be, nekem kell a...
- Kuss!
- Figyeljétek, nekem komolyan...
- Hallgass már el, Kitti!

A szemtelen megjegyzések Denisz szájából hangzottak el, de szemlátomást Ádám is egyetértett vele. Kitti nem szólt többet. Vagyis csak egy ideig, mert (bár nagy nehezen) sikerült rábeszelnem, hogy ki

kell állnia magáért. Végre felkészült a megszólításra, de Denisz megint megelőzte:

– Kitti, hallgass már el, nem mondtam az előbb?! Fogd be a szád, hallod?! Egy öregasszony ordibál így. Úgy van, öreganyám, fogd be, jó?!

Kitti csak hebegett-habogott, majd visszafordult. Elég sokszor mondanak neki bántó megjegyzéseket, de ez már túl van minden határon! Céci állandóan azzal piszkálja, hogy nem tud szaladni meg tornázni. (Szegényke egy kicsit kövér.) Erre Denisz is ilyet mond neki! Ő mindenkinek csak jót akar, hát nem értik? Muszáj volt belevatkoznom.

– Figyelj, Kitti! Ezt már nem hagyhatod szó nélkül, hogy bírod el-túrní?! Komolyan! Mondd meg nekik, hogyha nem is javítják a dolgozatot, minek nekik a füzeted? Ha pedig még csúnyát mernek mondani rád, nyugodtan vedd el! Nem vagy a szolgáljuk – suttoztam. Képzeljétek el, legnagyobb meglepetésemre Kitti tényleg összeszedte minden bátorságát, és odaszólt nekik:

- Ha nem írtok semmit, minek nektek a dolgozatfüzet? Elveszem!
- Nem érted, hogy kussolj már, te...

Viszont mielőtt kórusban befejezheték volna a mondatot, Kitti kikapta Ádám kezéből a füzetet, és átadta a tanárnőnek. Látnotok kellett volna az arcukat! Nagyon büszke voltam Kittire. Bár hazafelé eszembe jutott, hogy talán nem jó tanácsot adtam, utóbb kiderült, az aggodalmam felesleges volt. Azóta ugyanis elmúlt néhány nap, és minden a legnagyobb rendben van. Kittit nem zaklatják, és én is örülök, hogy segíteni tudtam valakinek.

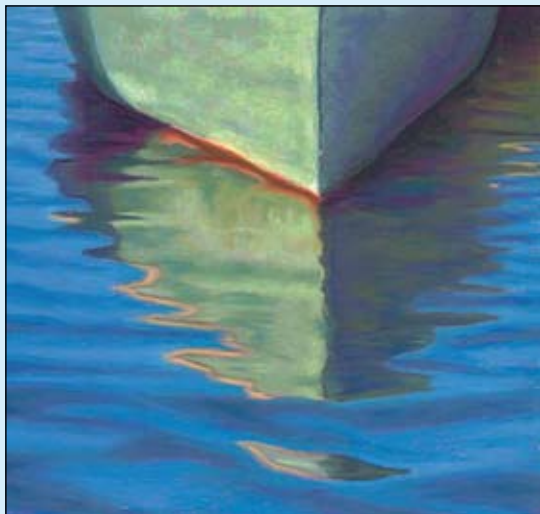
A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

Az előző nyereményjártékunk találos kérdésének a megfejtése a könyv volt. Találd ki a következő furfangos kérdésre is a választ!

Vizben úszik, de nem hal, embert cipel a hátán. Mi az?

A helyes választ legkésőbb március 5-ig küldd el címünkre.

Levélcímünk: **Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad.** A választ elküldheted a jopajtas.szerk@magyarszo.rs e-mail-címünkre is. A neved mellett írd meg az iskolád nevét, az osztályt és a lakcímedet.

Jusztika is megmondja!

Hadaró Jutka, a cserfes kislány karaktere egykor Jódal Rózsa ironó fejből pattant ki. A kamaszlány hétről-hétre egyik témáról a másikra ugrálva, lelkesen mesélt és fecsegett mindenről, ami történt vele és körülötte az iskolában és a családban. Jutkáról az olvasói elhitték, hogy közülük való.

A fenn olvasható, Jusztika által készített beszámoló azonban valóban egy tizenéves kislány alkotása, aki azt ígerte, folytatása is lesz a kalandoknak.

Ha ti is kedvet kaptatok az íráshoz, küldjétek el a munkákat szerkesztőségünk címére: **Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad.** Az e-mail-címünk pedig:

jopajtas.szerk@magyarszo.rs.

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad

82+79(02.053.2)

ISSN 0350-9141

COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság Autonóm
Tartomány

Magyar Nemzeti
Tanács

KÉSZÜLT A MAGYAR KORMÁNY
TÁMOGATÁSÁVAL

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

BETHEIN GABOR
Áp

PROGRAM

5G INTERNET

Vajdasági magyar
gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ Igazgató: **Ökrész Rozália** ■ Főszerkesztő: **Varjú Márta** ■ Felelős szerkesztő: **Török Erna** ■ Grafikai szerkesztő: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Tóth Eszter**
■ Állandó munkatársak: **Bori Mária, Herédi Károly, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda, Major Evelin, Nagy Magdolna** ■ Telefon: 021/457-100 ■ Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon: 021/557-304, e-mail: plasman@magyarszo.rs ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás-előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készült a Magyar Szó Lapkiadó Kft. Nyomdájában, Újvidéken ■ Jó Pajtás az interneten: www.jopajtas.com ■ Szerkesztőségi e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs